

RTC-LIMBURG
SPIRIT VOOR
TECHNIEK & TECHNOLOGIE

Jaaractieplan
schooljaar
2015 - 2016

RTC
REGIONAAL TECHNOLOGIECENTRUM
Limburg

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. RTC Limburg, één van de spelers in het onderwijs- & arbeidsmarktlandschap	4
1.1 Beleidsnota onderwijs 2014-2019, Vol vertrouwen en in dialoog bouwen aan onderwijs	4
1.2 Duaal leren een volwaardige kwalificerende leerweg, Conceptnota bis	5
1.3 De arbeidsmarkt- en omgevingsanalyse	5
1.3.1 Schoolverlatersstudie VDAB	5
1.3.2 Knelpuntberoepen	6
1.3.3 SALK-rapport	6
2. Acties ontstaan vanuit de platformfunctie op Limburgs niveau	7
2.1 Acties gelinkt aan SALK	7
2.1.1 Het jeugdwerkloosheidsplan	7
2.1.2 Schoolverlaterspakket	7
2.1.3 Techniek- en Talentcampus	8
2.1.4 Eureka-Challenge	9
2.2 Samenwerking rond stages en werkplekieren	9
2.2.1 Leerplatform	9
2.2.2 LAB's	11
2.2.3 Uni-form	11
2.2.4 Onderwijs en bedrijfsleven met elkaar verbinden	12
2.2.5 Van leren en werken een volwaardig onderwijstraject maken	13
2.3 Andere studiegebied overschrijdende acties	13
2.3.1 Educatief Centrum	13
2.3.2 Ontdek Techniektalent	14
2.3.3 Verruim Je Horizon	14

2.3.4	Techclass & G.A.M.E	14
2.3.5	Nieuwsbrief, website en facebook	15
2.3.6	Participatie overlegorganen	15
3 .	Studiegebied overschrijdende acties op Vlaams niveau	15
3.1	10-dagenregeling VDAB	15
3.2	Provincieoverschrijdende activiteiten i.s.m. andere RTC's	16
4.	Ondersteuning van onderwijsinstellingen in het verwerven van arbeidsmarktgerichte, techn(olog)ische competenties van leerlingen en leraren.	17
4.1	Studiegebied: auto	17
4.2	Studiegebied: bouw	22
4.3	Studiegebied: handel	27
4.4	Studiegebied: hout	30
4.5	Studiegebied: koeling en warmte	33
4.6	Studiegebied: mechanica – elektriciteit	37
4.6.1	Elektriciteit – Elektronica	37
4.6.2	Kunststoffen	45
4.6.3	Lassen	47
4.6.4	Werktuigmachines & Onderhoudstechnieken	51
4.7.	Studiegebied personenzorg	58
5.	Besluitvorming	68
5.1	adviesraden & projectgroepen & toetsingscommissie	68
5.2	Dagelijks Bestuur & Raad van Bestuur	68
5.3	Algemene vergadering	69

Voorwoord

Onze huidige beheersovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap loopt stilaan ten einde. De nieuwe beheersovereenkomst wordt in september geagendeerd op de Vlaamse Regering en is tot stand gekomen in overleg met het kabinet, het departement onderwijs en de verschillende RTC's.

Als RTC hebben we de volgende jaren 2 belangrijke opdrachten, waaronder de uitbouw van de platformfunctie. We zullen samen met onze partners uit de onderwijs- en opleidingswereld en de arbeidsmarkt, noden definiëren vanuit lokale behoeften. Het doel van de samenwerkingsverbanden is om onderwijsinstellingen te ondersteunen en middelen, infrastructuur en apparatuur te delen rond techniek en technologie en dit ten voordele van zowel onderwijs als arbeidsmarkt.

De platformfunctie is een niche van het RTC, een expertise waar we ons verder in zullen specialiseren om zo het verschil te kunnen maken met andere partners in het werkveld. Ook in de volgende jaren zullen we onze partners met elkaar verbinden, op de voorgrond plaatsen en hun laten schitteren in onze samenwerkingen. Een factuur betalen van een opleiding die men aanbiedt op de commerciële markt is niet moeilijk. De meerwaarde van een RTC is om expertises te verbinden, op zoek te gaan naar antwoorden op noden van het onderwijs en bedrijfsleven en op die manier maatwerk te leveren aan onze klanten.

Verder zullen we als RTC onderwijsinstellingen ondersteunen in het verwerven van relevante arbeidsmarktgerichte, techn(olog)ische competenties van leerlingen en leraren. We zullen ons vooral focussen op beroepskwalificaties niveau 3 en 4 en niveau 2 voor de finaliteitsjaren van Buso OV3.¹ In dit jaaractieplan hebben we de bestaande beroepskwalificaties bij de studiegebieden genoteerd als achtergrondinformatie. Onze doelgroep blijft nog steeds 3de graad BSO/TSO en het deeltijds onderwijs, inclusief de leertijd.

Op vlak van externe certificering richten we ons enkel op wettelijke certificaten die vermeld staan in de beroepskwalificaties.

Vanaf dit schooljaar loopt ons werkingsjaar gelijk met een schooljaar, wat een meerwaarde is voor zowel de scholen, als voor onze andere samenwerkingspartners.

Het volgend schooljaar zal een overgangsjaar worden, er moeten tal van voorbereidingen getrokken worden om de nieuwe beheersovereenkomst zo optimaal mogelijk om te zetten in praktijk. De ingeslagen weg om de T van Techniek en Technologie op de voorgrond te plaatsen zullen we blijven bewandelen.

Uiteraard kunnen we als RTC alleen maar functioneren door duurzame samenwerkingen op te zetten met partners uit het onderwijs- en bedrijfsleven. De leden van onze adviesraden kunnen ingezet worden in de verschillende projectgroepen die telkens van samenstelling kunnen wisselen afhankelijk van interesses en opportuniteiten.

Zoals u kan lezen bevinden we ons in een overgangsfase. Er werd ons gevraagd om op korte tijd een jaaractieplan in elkaar te steken met als deadline 13 juli 2015. De timing

---

¹ <http://www.vlaamsekwalificatiestructuur.be/kwalificatiedatabank/>

is bijzonder krap, toch hebben we ons uiterste best gedaan, om nieuwe zaken af te toetsen in het werkveld, bestaande acties te continueren en sommige acties zullen in de loop van het werkjaar concreet vorm krijgen na overleg met onze (onderwijs)partners. Onze strategische nota RTC Limburg² is en blijft de basis om onze beheersovereenkomst uit te voeren, met als rode draad de T van Techniek en Technologie op de voorgrond te plaatsen.

1. RTC Limburg, één van de spelers in het onderwijs- & arbeidsmarktlandschap

Als RTC hebben we een nieuwe beheersovereenkomst die loopt van 2016 – 2020 met duidelijke richtlijnen. Daarnaast houden we rekening met bestaande en actuele beleidsdocumenten zowel op Vlaams als Limburgs niveau.

Zowel de beleidsnota onderwijs 2014 - 2019³, de studie knelpuntberoepen VDAB⁴, de schoolverlatersstudie VDAB⁵, het SALK-rapport⁶ zijn belangrijke instrumenten die we als ondersteuning en houvast gebruiken om onze werking inhoudelijk mee richting geven. In het komende schooljaar zullen we een strategisch plan maken, wat als basis zal dienen om prioriteiten te bepalen, bij de uitvoering van onze nieuwe beheersovereenkomst.

1.1 Beleidsnota onderwijs 2014-2019, Vol vertrouwen en in dialoog bouwen aan onderwijs

In de beleidsnota van de Vlaamse regering worden we als RTC niet expliciet vernoemd, toch zijn er duidelijke linken met onze huidige en nieuwe beheersovereenkomst met het departement onderwijs.

In de beleidsnota worden onderstaande items opgesomd onder het thema:

- Een vlotte doorstroom van het onderwijs naar de arbeidsmarkt realiseren
  - Vlaamse kwalificatiestructuur uitrollen met verkorte procedures
  - Een geïntegreerd kwaliteitskader voor beroepsopleidingen invoeren
  - Via betere randvoorwaarden het werkplekleren stimuleren (zie 2.2.1, 2.2.2, 2.2.3, 2.2.4)
  - Competenties verworven in niet formele en informele contexten erkennen (zie studiegebieden)
  - Leerlingen warmer maken voor STEM (zie 2.1.3, 2.1.4, 2.3.2)
  - Werk maken van werk in de zorgsector (zie 2.2.3)
  - Ondernemerschap en ondernemerszin aanmoedigen
- Van leren en werken een volwaardig onderwijstraject maken (2.2.5)

---

² Strategische nota RTC Limburg 2013

³ Beleidsnota onderwijs 2014-2019, Vol vertrouwen en in dialoog bouwen aan onderwijs, ingediend door mevrouw Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams Minister van Onderwijs.

⁴ Knelpuntberoepen, kansenberoepen 2014, VDAB

⁵ werkzoekende schoolverlaters in Vlaanderen, kiezen voor TSO, it makes Se-n-Se, 28 ste studie - editie 2015

⁶ SALK eindrapport, presentatie aan het Vlaams Parlement 8 februari 2013, Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat, expertengroep o.l.v. Herman Daems

In ons jaaractieplan vindt u een aantal acties en initiatieven waar we in 2014 mee aan de slag gingen en verder uitgewerkt en/of gecontinueerd worden in het schooljaar 2015 – 2016.

1.2 Duaal Leren, een volwaardige kwalificerende leerweg, conceptnota bis⁷

Onze arbeidsmarkt en kenniseconomie wijzigt zeer snel, vandaar dat de aandacht voor werkplekleren, stages, duaal leren erg actueel zijn. In de praktijk worden de begrippen tot op heden niet eenduidig ingevuld, waardoor er onduidelijkheid bestaat. Het is materie die nogal complex is.

Het is een feit dat leren op de werkvloer, in welke vorm dan ook een belangrijke meerwaarde kan zijn voor zowel de leerlingen, leerkracht als potentiële werkgever. Stages en werkplekleren zijn een cruciale factor voor een geslaagde aansluiting tussen de opleiding en beroepsloopbaan.

Zowel in onderwijs en opleiding, als op de arbeidsmarkt groeit daarom de behoefte om de onderwijs- en opleidingsprogramma's levensechter te maken en af te stemmen op de wijzigende omstandigheden en verwachtingen op de arbeidsmarkt.

In de conceptnota "duaal leren" van 3 juli 2015; vinden we een kader en definities van werkplekleren en duaal leren. Verder wordt er benadrukt dat werkplekleren enkel kan slagen als onderwijs en werk de handen in elkaar slaan en samenwerken elk vanuit hun opgebouwde expertise.

Werkplekleren gaat altijd om leeractiviteiten met als doel het verwerven van competenties die gekaderd worden in de kwalificaties die jongeren geacht worden te verwerven. Je kan enkel van werkplekleren spreken als de leeromgeving een arbeidssituatie is buiten de onderwijs- en opleidingsinstellingen.

Werkplekleren kan verschillende vormen aannemen: observatieactiviteiten, praktijklessen op verplaatsing, stages, geassocieerd onderwijs en duaal leren als de meest intensieve vorm van werkplekleren, gelinkt aan leerling en alternerend leren.

Je kan enkel van duaal leren spreken indien het een opleiding betreft waarvan de competenties vooral op de werkvloer verworven worden. Hierbij wordt gestreefd naar 60 % of meer op de werkvloer.

Vanaf nu zullen we de definities van de nota consequent hanteren.

1.3 De arbeidsmarkt- en omgevingsanalyse

1.3.1 Schoolverlatersstudie VDAB⁸

Op 10 juni werd het nieuwe schoolverlatersrapport voorgesteld. De VDAB volgde een volledig jaar de jongeren, die in 2013 de schoolbanken verlieten.

De huidige economische toestand is nog niet erg gunstig, maar toch zijn er al wat lichtpunten.

---

⁷ Duaal Leren, een volwaardige kwalificerende leerweg, conceptnota bis 3 juli 2015, Vlaamse overheid

⁸ werkzoekende schoolverlaters in Vlaanderen, kiezen voor TSO, it makes Se-n-Se, 28 ste studie - editie 2015

Schoolverlaters krijgen in tijden dat het economisch minder gaat toch voldoende kansen. De kansen zijn afhankelijk van het al dan niet behalen van een getuigschrift of nog beter een diploma. Schoolverlaters zonder enige vorm van kwalificatie gaan een onzekere toekomst tegemoet.

Positief is dat de ongekwalificeerde schoolverlaters die de arbeidsmarkt betreden, voor het tweede jaar op rij sterk afnemen.

De komende jaren verwachten we een toenemende vraag naar uitvoerende technici. Helaas zien we dat het aantal schoolverlaters uit het technisch secundair onderwijs de laatste 2 jaar gedaald is. Toch blijft techniek qua studiekeuze in alle vormen een zeer goede keuze, ook de zorg blijft het goed doen.

Een 7de jaar na BSO of TSO is een ideale springplank naar de arbeidsmarkt. Een extra jaar blijkt een groot verschil te maken in de zoektocht naar een job, zeker als er praktijkervaring werd opgedaan.

Op 1 oktober 2015 zal VDAB dit rapport op maat van Limburg presenteren.

1.3.2 Knelpuntberoepen⁹

Op 29 mei werd de nieuwe lijst van knelpuntberoepen gelanceerd. Het technisch talent blijft het grootste tekort op de arbeidsmarkt.

Een aantal bouwberoepen verdwijnen van de knelpuntlijst, zo zijn metselaar en wegenwerker geen knelpunt meer. Andere bouwberoepen blijven een knelpunt op de arbeidsmarkt.

De arbeidsmarkt blijft dus schreeuwen om technisch geschoold personeel. Nog steeds kiezen te weinig jongeren voor een STEM-studierichting in het middelbaar onderwijs. Zolang we er niet in slagen om hierin een kentering te brengen, zullen de technische beroepen de knelpuntenlijst blijven domineren.

Er moet dus meer ingezet worden op de samenwerking tussen bedrijven, scholen, netten, sectoren, opleidingsinstellingen en VDAB. Als RTC moeten we onze rol hierin vervullen en fungeren als motor voor de regionale samenwerking.

We kijken uit naar de gedetailleerde studie van de knelpuntberoepen, die deze zomer gepubliceerd wordt.

1.3.3 SALK-rapport¹⁰

De sluiting van FORD heeft een bijzonder impact op Limburg. Er werd een Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat opgemaakt, met een veelheid aan projecten, acties en initiatieven wat moet resulteren in de versterking en versnelde ontwikkeling van de Limburgse economie en in de creatie van duurzame werkgelegenheid.

SALK is voor de provincie Limburg een beleidsmatig kompas. Als RTC werken we mee aan verschillende acties in het kader van SALK.

---

⁹ Knelpuntberoepenlijst 2015, <http://www.vdab.be/trends/schoolverlaters.shtml>

¹⁰ SALK eindrapport, presentatie aan het Vlaams Parlement 8 februari 2013, Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat, expertengroep o.l.v Herman Daems

2. Acties ontstaan vanuit de platformfunctie op Limburgs niveau

Als RTC hebben we een uitgebreid netwerk en relaties met scholen, bedrijven en instanties, dit zowel op provinciaal als sectoraal niveau.

We vinden het belangrijk om middelen en specialisten samen te brengen.

Het werkveld en de noden zijn enorm groot. We kiezen ervoor om complementair te werken met bestaande organisaties en initiatieven waardoor we krachten en middelen bundelen. Indien nodig nemen we zelf initiatief om zaken in beweging te zetten ter ondersteuning van het onderwijs en bedrijfsleven. We promoten eveneens bestaande initiatieven die nuttig zijn voor het werkveld.

In al onze acties kiezen we er zeer bewust voor om anderen te laten schitteren met hun expertise.

2.1 Acties gelinkt aan SALK

2.1.1 Het jeugdwerkloosheidsplan¹¹

Samen met de VDAB en de provincie Limburg schreven we in kader van SALK "het actieplan jeugdwerkloosheid Limburg" en voeren we tal van acties uit samen met een aantal partners. Het eerst deel van het plan liep van januari 2014 tot en met juni 2015. We zien een daling van de jeugdwerkloosheid ten opzichte van Vlaanderen. Elke partner was eindverantwoordelijke voor een aantal acties voor het RTC was dit o.a. het schoolverlaterspakket (Campusactie). We zorgden eveneens voor de verbinding tussen onderwijs en bedrijfsleven zie 2.2.4.

In september wordt er een persconferentie voorzien om de realisaties van het jeugdwerkloosheidsplan in de kijker te zetten en het nieuwe plan aan te kondigen.

2.1.2 Schoolverlaterspakket

Deze actie werd opgenomen in het jeugdwerkloosheidsplan.

Als RTC waren we eindverantwoordelijke van het project. We verbonden verschillende belangen en organisaties met elkaar met als doel een kwalitatief product afleveren ter ondersteuning van leerlingen en leerkrachten. Jongeren eenduidig en goed informeren over hun rechten en plichten als schoolverlater om de overgang naar de arbeidsmarkt zo vlot mogelijk te laten verlopen, was één van onze doelstellingen.

Sinds mei 2015 is het pakket volledig klaar, het bestaat uit een PowerPoint, bijhorende animaties en handleiding. De verschillende organisaties uit het samenwerkingsverband engageren zich om de toelichting in de scholen te verzorgen, daarnaast willen we ook leerkrachten warm maken en ondersteunen zodat ze op termijn het pakket zelf kunnen geven.

Het pakket kan na registratie gedownload worden via onze website, zodat we de geregistreerde personen een up date kunnen bezorgen van wijzigingen.

We kiezen doelbewust voor een stapsgewijze aanpak. Op de beurs Verruim Je Horizon, werd het pakket aan leerkrachten voorgesteld. De gekregen feedback werd verwerkt, ook de feedback van de leerlingen in de try outs kreeg een plaats in het definitieve pakket.

In september 2015 zullen we het pakket terug onder de aandacht brengen met als doel zoveel mogelijk Limburgse scholen BSO/TSO te bereiken.

---

¹¹ Actieplan jeugdwerkloosheid Limburg, provincie Limburg, VDAB, RTC februari 2014

2.1.3 Techniek- en Talentcampus

De Techniek- en Talentcampus zal gehuisvest worden op de Thorsite te Genk. De doelstelling is de realisatie van een geïntegreerde campus die start vanuit een gezamenlijk kennisplatform, een gezamenlijk leerplatform en een gedeelde infrastructuur. Een campus waar leerlingen, studenten, werkenden en werkzoekenden hun competenties kunnen versterken en waar opleidingen samen georganiseerd worden.

We zijn er van overtuigd dat de Techniek- en Technologicampus, gevestigd op de Thorsite, een positieve invloed zal hebben op het imago van technisch onderwijs in de regio. Dat de Genkse scholen de campus optimaal zullen benutten lijkt ons logisch.

We gaan ervan uit dat in de campus, een samenwerking zal ontstaan met het hoger onderwijs en de bedrijven. Het wordt alleszins een inspirerende leer- en werkomgeving, waar duurzame producten en productiemethoden uitgeprobeerd en ontwikkeld kunnen worden. Een plek waar leerlingen in de praktijk technologische kennis kunnen opdoen, gebruik kunnen maken van up to date uitrusting in attractieve labs die de onderwijsinstellingen individueel niet kunnen financieren.

Als RTC hebben we in 2014 een bevraging gedaan bij de Limburgse nijverheidsscholen. De antwoorden werden gebundeld en daarna werd een concreet voorstel geformuleerd aan de kerngroep van de campus.

Willen we Limburg als regio een technologische voorsprong geven, dan lijkt het ons zinvol om het Limburgs nijverheidsonderwijs te betrekken bij het project en gebruik te laten maken van de vernieuwde technologieën die op de campus worden aangeboden via het opzetten van een open source leeromgeving, het ontwerpen van een blended learning omgeving, het opzetten van een tweetal pilootprojecten met het nijverheidsonderwijs die inspelen op toekomstige noden en evoluties op de arbeidsmarkt.

De Techniek- en Talentcampus is een sterk product. Ook het Nijverheidsonderwijs in Limburg heeft wel wat te bieden. Door een intensieve samenwerking op te zetten geloven we erin dat de campus, een hele provincie bijzondere veerkracht kan geven.

Denkgroep Nijverheid Limburg (DNL ressorteert onder RTC en is samen met RTC vragende partij om een samenwerking op poten te zetten vertrekkend vanuit en gezamenlijke doelstelling en visie. We zijn bereid om samen een strategie en stappenplan te ontwikkelen op korte en lange termijn. Rekening houdend dat het zwaartepunt komt te liggen op de Techniek- en Talentcampus, maar met duidelijke verbindingen naar de regionale expertise die er al is en verder kan worden uitgebouwd in de rest van de provincie.

Het was een hele tijd stil rond de campus, omdat er onduidelijkheid heerste over de financiering, maar eind april 2015 werden we met DNL uitgenodigd door de kerngroep van T2. De burgemeester van Genk heette ons van harte welkom, lichtte zijn visie toe, samen met de andere partners waaronder VDAB en Syntra.

Men blijft bij de stelling dat RTC een belangrijke rol te spelen heeft om de toegevoegde waarde op Limburgs niveau te bewaken. Op korte termijn (ten vroegste september 2015 en ten laatste december 2015) zal het RTC verhuizen naar het THORpark en samen met het kernteam T2 een kantoorruimte delen, wat al een eerste stap is in de samenwerking met de kernpartners T2.

Op de volgende "RTC presenteert" zal het kernteam T2 het up to date verhaal brengen aan het Limburgs onderwijs, het is een manier om de stand van zaken toe te lichten en voldoende draagvlak te creëren.

2.1.4 Eureka-Challenge

Eureka-Challenge is een project dat in het leven werd geroepen door SYNTRA Limburg met de steun van ESF (Europees Sociaal Fonds). In samenwerking met verschillende partners waaronder RTC wensen we een doorbraakmodel te ontwikkelen op gebied van technologie en innovatie. Dit doorbraakmodel voorziet de structurele verzameling van kennis en expertise over de markt, opleidingen en technologie. De bedoeling is dat verschillende organisaties gebruik kunnen maken van het doorbraakmodel om innovatieve producten op gebied van leerinhoud, -omgeving en -methodiek te creëren. Een combinatie van desk research en actieve seminars vormt de basis voor de ontwikkeling van het doorbraakmodel. In een eerste fase wordt het model via een pilootproject ontwikkeld voor het segment HCE (Heating, Cooling, Energy). Vanuit dit pilootproject vertrekken we om een globaal doorbraakmodel te ontwikkelen, dat gebruikt kan worden binnen andere sectoren.

Eureka Challenge vormt één van de cruciale bouwstenen voor de T2-Campus, voorzien op het THORpark in Genk. Die campus heeft de ontwikkeling van technologisch talent tot doel.

Ondertussen werden de desk research en de seminars binnen het pilootproject HCE reeds uitgevoerd. De opgedane kennis wordt verwerkt en de gebruikte werkwijze zal mee de basis vormen voor het globaal doorbraakmodel. Momenteel werkt men aan een nieuw studiegebied namelijk Mechatronica.

Als RTC zijn we één van de partners, die de verbinding maakt met het Limburgs onderwijslandschap.

Financieel:

Budget RTC Limburg	29 416 €	
Cofinanciering	3 270 €	10 %
Totaal	32 686 €	
Omschrijving cofinanciering		
De cofinanciering werd minimaal ingeschat en bestaat uit kosten van acties die we samen met partners dragen, loonkosten om acties uit te werken, ...		

2.2 Samenwerking rond kwalitatieve stages en werkplekieren

2.2.1 Leerplatform

In 2015 hebben we samen met Kenniscentrum Industrie en Onderwijs een Leerplatform rond stages en werkplekieren opgericht. Vanuit een netoverschrijdend kerngroepje hebben we ideeën uitgewisseld. Deze input werd gebundeld in een visietekst die gepresenteerd werd op onze stuurgroep op 9 juni 2015.

De stuurgroep bestaat uit een samenwerkingsverband van werkgeversorganisaties (VKW, VOKA, UNIZO), onderwijspartners met ervaring rond werkplekieren, 2 sectororganisaties, VDAB, Provincie Limburg, KIO en RTC.

Het platform heeft verschillende doelstellingen:

Informereren van...

- o Bundelen van informatie, wetgeving, ...
- o Welke mogelijkheden zijn er qua stages, werkplekieren, duaal leren, ...?
- o Hoe begin ik aan werkplekieren?
- o Wat zijn de voorwaarden voor een kwalitatieve stage?
- o Hoe creëer ik een hybride leeromgeving?
- o Wat zijn mogelijke valkuilen?

Bundelen van bestaande expertise

- o In Limburg en daarbuiten is er al heel wat expertise opgebouwd, door KIO, UNIFORM, werkgeversorganisaties, scholen die werken met vormen van werkplekieren.
- o Via RTC hebben we een aantal pilootprojectjes gerealiseerd om bedrijfsleiders in contact te brengen met het onderwijs (regio Hasselt, regio Maasmechelen, de volgende regio's zijn eventueel Genk en Zuid Limburg).

Inzetten op vernieuwing, innovatie

- o Zowel onderwijs, werkgevers zijn vragende partij rond kwalitatieve stages, vormen van werkplekieren. Toch blijft het water nog redelijk diep, om concreet samen te werken.
- o Via het platform kunnen we ideeën uitwisselen, gericht ondersteunen door antwoorden te bieden op concrete noden.
- o Hoe kunnen we infrastructuur en apparatuur deling tot stand brengen?
  - ➔ Bedrijf als leeromgeving
  - ➔ Diverse vormen van werkplekieren zoals werkplekieren, stages,...
  - ➔ ...

Ontwikkelen van een laagdrempelig internetplatform

- o Iedereen die betrokken is bij het werkplekieren kan toegang krijgen, om ideeën op te doen, info te vinden.
- o Ruimte voor discussie.
- o Bundelen van goede praktijken en voorbeelden.
- o Mogelijkheden om te komen tot nieuwe vormen van werkplekieren.

Gerichte acties naar zowel onderwijs als bedrijfsleven

- o Ondersteuning van leerlingen en leerkrachten in het verwerven van arbeidsmarktgerichte en techn(olog)ische competenties.
- o Op welke manier kunnen we jongeren en leerkrachten ervaring laten opdoen met nieuwe technologieën en apparatuur.

Op korte termijn is het de bedoeling om kennis te verzamelen en te bundelen wat we kunnen aanbrenge op het internetplatform.

Doel op langere termijn is om in de verschillende regio's een nieuwe dynamiek te laten ontstaan tussen lokale scholen en bedrijven en dit in samenwerking met verschillende partners vanuit hun eigen expertise en meerwaarde.

We willen de verbinding tussen onderwijs en het bedrijfsleven versterken, door goede methodieken en ervaringen uit te wisselen, maar ook door leerlingen en leerkrachten optimaal te ondersteunen zodat ze arbeidsmarktgerichte, techn(olog)ische competenties

kunnen verwerven. Het is voor iedereen een meerwaarde als er een goede aansluiting is met de gevraagde kwalificaties en vaardigheden van de arbeidsmarkt.

Onze visietekst werd weerhouden door de stuurgroep en zal stapsgewijs uitgewerkt worden met de kerngroep en telkens teruggekoppeld en bijgestuurd door de stuurgroep.

2.2.2 LAB's

De VDAB heeft in 2014 – 2015 een aantal LAB's ontwikkeld in samenwerking met diverse partners.

De werkzoekenden maar ook onderwijsinstellingen kunnen gebruik maken van de LAB's om specifieke trainingsprogramma's te doorlopen rond technische en generieke competenties en dit in een bedrijfssimulatie.

Hierdoor worden de deelnemers op een actieve en educatieve manier betrokken bij de reële productie en noden van de bedrijven, waardoor er een betere afstemming zal ontstaan tussen vraag en aanbod van geschikte technische profielen.

De 'LAB's' werden opgebouwd vanuit een drieluik: een situering van de arbeidsmarktcontext en jobmogelijkheden, de arbeidsvoorwaarden en verschillende praktijkopdrachten in een werkomgeving.

A-LAB. Het A-LAB heeft de opstelling van een productieband, waaraan in team montage oefeningen worden uitgevoerd. Dit A-LAB leert leerlingen werken in teamverband, het optimaliseren van een maakindustrieproces, het 5 S-systeem, Lean Management, Tack-tijden, het belang van een goede werkhouding, samenwerking en veiligheid in een productieomgeving.

In het A-LAB test men geen technische competenties, maar richt men zich op generieke competenties, een voorbeeld hiervan is of men kan samenwerken.

Retail & horeca (verkoop personeel, foodmedewerkers,...)

In dit LAB worden de competenties getest worden die men nodig heeft om in het beroep te werken. Men meet o.a. de klantvriendelijkheid, heeft men voldoende potentieel om met een kassa te kunnen werken, ...

Deze LAB's passen in de visie rond leren in een specifieke leeromgeving of bedrijfsgerelateerde context. Als RTC kunnen we op vraag van de VDAB deze LAB's mee promoten. We stellen vast dat onderwijsinstellingen mogelijk nog niet vertrouwd zijn met deze leeromgeving en leggen meer klemtoon op technische vorming. De LAB's focussen ook op generieke competenties door hands on activiteiten.

In 2015-2016 kunnen we samen met VDAB in kaart brengen waarom het onderwijs geen of te weinig gebruik maakt van de LAB's.

2.2.3 Uni-form

We werken intensief samen met Uni-form, een initiatief van provincie Limburg. Deze organisatie werkt vanuit de noden van het werkveld en streeft naar een consensus tussen onderwijsbehoeften en behoeften van de betrokken sector. Het doel is maximale afstemming van onderwijs en arbeid.

Ze bieden ondersteuning:

- door het geven van mentoropleidingen waarbij ook de documenten, uitgewerkt vanuit het netwerk-onderwijs en getoetst aan het werkveld, concreet in gebruik worden.
- uniforme stage-evaluatiedocumenten en feedbackbladen ter ondersteuning van de procesbegeleiding van leerlingen op stage.
- activiteitenlijsten om de concrete context weer te geven een leerling gedrag stelt.
- profiel van de stagebegeleider

We stellen vast dat er een tekort is aan stageplaatsen in de thuiszorg.

Om het tekort aan stageplaatsen voor leerlingen verzorging in de thuiszorg zo goed mogelijk in te vullen en te verdelen, coördineert Uni-form de aanvragen om een maximum aan leerlingen van het 7de jaar een stageplaats in de thuiszorg te geven.

De leerlingen van het 6de jaar verzorging lopen geen stage in de thuiszorg omwille van het tekort aan stageplaatsen.

Met de werkgroep thuiszorg waar RTC in participeert zijn we in 2015 gestart om een zorgwandeling uit te werken. De Zorgwandeling is een alternatief om een realistisch beeld van de thuiszorg te schetsen voor leerlingen en de leerkrachten verzorging. Leerlingen van 6 verzorging kunnen daarna een weloverwogen studiekeuze maken, indien zij verder studeren.

“Ervaar Thuiszorg” zal op 1, 2 of 3 maart 2016 plaatsvinden op KRC Genk, tijdens de beurs Verruim je Horizon. Zo kan men ervaren wat de thuiszorg te bieden heeft. Op 18 november wordt er voor de leerkrachten een dag voorzien zodat ze op de hoogte zijn van nieuwe tendensen.

2.2.4 onderwijs en bedrijfsleven met elkaar verbinden

In 2014 – 2015 hebben we in het kader van het Actieplan Jeugdwerkloosheid Limburg¹² een aantal acties ondernomen om onderwijs en bedrijfsleven dichter bij elkaar te brengen.

We hopen op die manier werkgevers warm te maken voor verschillende vormen van werkplekleren, waaronder de bedrijfsstage voor leerkrachten. Door leerkrachten een bedrijfsstage te laten lopen in een bedrijf, blijven leerkrachten op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen in hun vakgebied en kunnen ze de opgedane kennis overdragen aan de leerlingen.

De eerste sessie “Jongeren wegwijzen naar jobs van de toekomst” werd georganiseerd op 29 september 2014 bij Esma, in samenwerking met VDAB, gemeente Maasmechelen en RTC.

De tweede sessie “De ideale match tussen onderwijs & bedrijfsleven, stages binnen de industrie” werd georganiseerd bij Lerobel op 18 mei 2015 samen met VDAB, STAD Hasselt de Ondernemersgroep Hasselt (VKW) en het RTC.

Beide pilootprojecten werden positief geëvolueerd en zullen verder uitgerold worden in de verschillende regio's in het Limburgs landschap.

---

¹² SALK - actieplan jeugdwerkloosheid Limburg, provincie Limburg, VDAB, RTC februari 2014

De ondernemersgroep van Hasselt (VKW) is vragende partij, dat scholen uit de regio Hasselt zich komen voorstellen op de Ondernemersgroep. Het RTC zal dit faciliteren, met als doel meer vormen van werkplekleren te realiseren.

Daarnaast willen we leerkrachten eveneens ondersteunen in het organiseren van bedrijfsbezoeken gekoppeld aan het behalen van leerplandoelstellingen.

Door meer op de voorgrond te treden, de T van techniek en technologie te promoten, merken we dat bedrijven wel interesse hebben om samen te werken, op voorwaarde dat we hun optimaal ondersteunen rond het opstarten van samenwerkingsverbanden met scholen.

Daarnaast is het onze taak om maatschappelijke ontwikkelingen op te volgen en samen met scholen en bedrijfsleven, nieuwe projecten te lanceren die voldoen aan actuele noden.

In de praktijk merken we dat scholen, gebruik maken van de opgebouwde expertise binnen het RTC. Daarom is het belangrijk dat we gesignaleerde knelpunten onderzoeken, informatie delen en indien nodig gerichte actie ondernemen wat o.a. scholen samenbrengen rond een thema, gegevens uitwisselen, verbindingen maken tussen diverse samenwerkingspartners.

2.2.5 Van leren en werken een volwaardig onderwijs traject maken

De conceptnota 'duaal leren: een volwaardige kwalificerende leerweg' werd herwerkt en goedgekeurd op 3 juli 2015.

Als RTC volgen we dit mee op via ons Leerplatform en ROP. Er zal vanuit de Vlaamse overheid nog een samenwerkingsstructuur en timing met diverse partners voorgesteld worden.

We zijn uiteraard bereid en vragende partij om vanuit onze platformfunctie hieraan mee te werken.

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 39 410	
Cofinanciering	€ 4 370	10 %
Totaal	€ 43 780	
Omschrijving cofinanciering		
De cofinanciering werd minimaal ingeschat en bestaat uit kosten van acties die we samen met partners dragen, loonkosten om acties uit te werken, ...		

2.3 Andere studiegebied overschrijdende acties

2.3.1 Educatief centrum

Het educatief centrum van de provincie Limburg heeft een brede waaier aan educatieve leermiddelen en -materialen. Ze lenen spelmaterial uit om te werken aan sociale vaardigheden. Eveneens is er een aanbod van leermiddelen voor mensen van andere origine. Materiaal kan bekeken worden tijdens de openingsuren of digitale catalogus. Ze promoten eveneens het materiaal dat via het RTC kan uitgeleend worden na het volgen van een Train The Trainer.

2.3.2 Ontdek Techniektalent

In Limburg is er het project "Ontdek techniektalent" dat leerkrachten uit het basisonderwijs ondersteunt in het behalen van de leerdoelen rond "techniek". Het project heeft als doel technische talenten bij jongeren te ontdekken en is een initiatief van de provincie Limburg wat mogelijk wordt gemaakt door meerdere partners waaronder RTC Limburg.

Met een groot seminarie werd er in mei 2015 een nieuw hoofdstuk binnen het project 'Ontdek techniektalent' aan het Limburgs onderwijs voorgesteld.

Lego-education is een nieuwe manier om leerlingen al van in de basisschool kennis te laten maken met techniek en wetenschap. De provincie Limburg & Lego Education hebben een unieke samenwerking kunnen realiseren. Hierdoor zullen binnenkort bijna alle leerlingen van het basisonderwijs toegang hebben tot het lego lespakket.

De prioritaire doelgroep van het RTC is 3de graad BSO/TSO. Uit bestaand onderzoek weten we dat leerlingen best zo vroeg mogelijk in contact komen met techniek. Daarom ondersteunen we het project, werken we mee aan de bekendmaking en zijn we lid van de stuurgroep.

2.3.3 Verruim Je Horizon¹³

Het project is ontstaan vanuit de Limburgse CLB's (VCLB, CLB GO!,PLCB). Zij realiseren in samenwerking met tal van partners het netoverschrijdend project 'Verruim Je Horizon'.

Het project Verruim Je Horizon heeft vier doelen:

- Het optimaliseren van gelijke kansen voor leerlingen.
- Het bevorderen van de aansluitingen onderwijs-arbeidsmarkt.
- Het doorbreken van negatieve beeldvorming/stigmatisering in verband met verdere opleidings- en tewerkstellingsmogelijkheden bij de doelgroepen BSO – DBSO – SYNTRA en TSO.
- Het realiseren van een evenwaardige geïnformeerde studie- en beroepskeuze voor de doelgroepen BSO – DBSO – SYNTRA en TSO.

Als RTC participeren we in de stuurgroep.

2.3.4 Techclass & G.A.M.E

We ondersteunen het project Techclass. Klassen uit het Secundair Onderwijs kunnen kennismaken met wetenschappelijke, technische en technologische beroepen. Jongeren kunnen proeven van verschillende studietrajecten? Van bakker tot fotograaf, van bouwbedrijf tot hoogtechnologisch bedrijf... overal kan je aan de slag met een technisch diploma!

Ook het project G.A.M.E. ondersteunen we. Het project speelt in op meerSTEMmig onderwijs. Aan jongeren wordt geleerd hoe ze zelf games kunnen ontwikkelen en vermarkten. Leerkrachten worden opgeleid zodat ze zelf educatieve games in de klas kunnen ontwikkelen. Ook het ondernemerschap wordt aangemoedigd door toekomstperspectief te scheppen als ondernemer en werknemer in de gamewereld.

---

¹³ Caleidoscoop, Leerlingbegeleiding vandaag en morgen, jaargang 26 nr. 3 mei-juni 2014 pagina 13

2.3.5 Nieuwsbrief, website en facebook

Onze nieuwsbrief vertrekt telkens na een schoolvakantie en wordt opgebouwd via een vast principe. We blikken terug naar het verleden, geven de huidige stand van zaken weer en kijken vooruit naar de toekomst.

Tenslotte zetten we telkens een project en een onderwijsinstelling met een bijzonder project in de kijker. Actuele thema's of ontwikkelingen komen eveneens aanbod. We merken aan de reacties, dat het concept gesmaakt wordt. Scholen vinden het bijzonder prettig om in de spotlights gezet te worden.

Op onze website en facebook posten we interessante initiatieven rond techniek en technologie.

2.3.6 Participatie overlegorganen

Via het Steunpunt Onderwijs wordt er een Regionaal Overleg Platform georganiseerd. RTC wordt vanaf 2015 structurele partner in het ROP.

We nemen deel aan de werkgroep arbeidsmarkt die een onderdeel is van de SERR, we werkten mee aan het Streekpact van RESOC.

Afhankelijk van de agenda en zinvolheid nemen we eveneens deel aan andere overlegmomenten die partners zoals VDAB, Provincie, Syntra, stad Genk, sectororganisaties e.d. organiseren.

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 19 698	
Cofinanciering	€ 1 500	7 %
Totaal	€ 21 198	
Omschrijving cofinanciering		
De cofinanciering werd minimaal ingeschat en bestaat uit kosten van acties die we samen met partners dragen, loonkosten om acties uit te werken, ...		

3. Studiegebied overschrijdende acties op Vlaams niveau

3.1 10-dagenregeling

We vinden het positief dat de 72-urenregeling, de groepsopleiding voor de leertijd en DBSO nu onder één regeling vallen namelijk de 10-dagenregeling.

De VDAB stelt de infrastructuur gratis ter beschikking, voor elke leerling gedurende 10 dagen, zodat de competenties van de leerlingen kunnen versterkt worden. De leraar geeft zelf les in de infrastructuur van VDAB.

Positief is dat er 2 momenten van inschrijving mogelijk zijn.

Toch zijn we van mening dat de overgang nogal bruusk is verlopen. Voor sommige studiegebieden zou het wenselijk zijn, dat er een geleidelijke overdracht is om te voorkomen dat leerkrachten afhaken omdat ze onzeker zijn.

Onze rol als inschrijf- en opvolgingsloket kan enkel slagen, indien we correct en tijdig geïnformeerd worden door de medewerkers van VDAB.

We zullen een aantal opmerkingen en bedenkingen meenemen en op een constructieve manier formuleren op het voorziene evaluatieoverleg.

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 3 888
Cofinanciering	
Totaal	€ 3 888
Omschrijving cofinanciering	n.v.t.

3.2 Provincieoverschrijdende activiteiten i.s.m. andere RTC's

Ons bestaand aanbod voldoet niet altijd aan de noden van de scholen. Daarom voorzien we een beperkt budget, zodat scholen gebruik kunnen maken van het aanbod van de andere RTC's. We verwachten van de scholen, dat ze dit op voorhand met ons bespreken, beargumenteren zodat we een afstemming kunnen voorzien met het desbetreffende RTC.

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 17 243	
Cofinanciering	€ 2 055	10 %
Totaal	€ 19 298	
Omschrijving cofinanciering	We hebben een minimale inschatting gemaakt van 10 % , we zijn hier afhankelijk van de gerealiseerde cofinanciering van andere RTC's.	

4. Ondersteuning van onderwijsinstellingen in het verwerven van arbeidsmarktgerichte, techn(olog)ische competenties van leerlingen en leraren.

4.1 Studiegebied: auto

Project 1: Diagnose Cars

Decretaal type:

- Leerkracht: faciliteren hoogtechnologische opleidingen TTT.
- Leerling: opleiding - optimalisatie infrastructuur.

Omschrijving:

Diagnose Cars ondersteunt scholen in het studiegebied auto, het voorziet zowel didactisch materiaal als opleidingen.

Het project bestaat uit verschillende acties:

- Gedurende een half schooljaar voorziet het in de school een moderne wagen met diagnoseapparatuur.
- Regelmatig wordt er een TTT voorzien door leveranciers en invoerders.
- De Se-n-Se scholen ontwikkelen, in samenwerking met invoerders, een cursus over hybride- en elektrische voertuigen.

Doelstelling:

- Scholen krijgen toegang tot moderne auto's met CAN-bustechnologie, diagnoseapparatuur en technische gegevens van de verschillende automerken.
- Via TTT's blijven leerkrachten op de hoogte van de nieuwste technieken en technologieën.
- Leerlingen verwerven de nodige basiscompetenties.
- Scholen blijven up to date in een snel evoluerende sector.
- Een permanente dialoog tussen de auto-industrie en het auto-onderwijs.

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen
Auto - 5BSO	9	112
Auto - 6BSO	9	96
Auto-elektriciteit - 7BSO	6	69
Autotechnieken - 5TSO	5	53
Autotechnieken - 6TSO	6	34
Maximaal bereik (unieke instellingen)		10
Leerlingen		364
Potentieel bereik (unieke instellingen)	Leerlingen	10 100 %
	Leerkrachten	5 50 %

Partners:

- Febiac

Contactpersonen:

- Jurgen Nijs – RTC Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 5 638	
Cofinanciering	€ 2 000	26 %
Totaal	€ 7 638	
Omschrijving cofinanciering		
<ul style="list-style-type: none"> • Ter beschikking stellen van wagens en apparatuur • Cursusmateriaal • Opleidingen • Korting bij aankoop van diagnosemateriaal 		

Project 2: Autoweb**Decretaal type:**

- Leerling: opleiding - optimalisatie infrastructuur.

Duur:

- 1 schooljaar

Omschrijving:

Autoweb is een platform voor afstandslernen voor lesgevers en jongeren die met autotechnologie bezig zijn. Via een PC en internetaansluiting kunnen leerlingen individueel bijgestuurd worden en krijgen zij visuele ondersteuning.

Doelstelling:

- Leerlingen krijgen via een online platform toegang tot E-learning.

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen
Auto – 5BSO	9	112
Auto – 6BSO	9	96
Auto-elektriciteit – 7BSO	6	69
Autotechnieken – 5TSO	5	53
Autotechnieken – 6TSO	6	34
Carrosserie – 5BSO	1	19
Carrosserie – 6BSO	1	7
Carrosserie – en spuitwerk – 7BSO	2	13
Koetswerkherst. sp.cartuning-lettering – 7BSO	1	6
Mecaniciënen personen- & lichte bedrijfsw. – 5BSO	1	6
Mecaniciënen personen- & lichte bedrijfsw. – 6BSO	1	4

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen
Plaatwerker – 5BSO (Mod)	1	5
Spuiter – 6BSO (Mod)	1	7
Diesel- en LPG-motoren – 7BSO	2	16
Bedrijfsvoertuigen – 7BSO	1	7
Techn. Personen- en lichte bedrijfsw. – 7BSO	1	4
Maximaal bereik (unieke instellingen)		10
Leerlingen		458
Potentieel bereik (unieke instellingen)		3 30 %

Partners:

- Febiac / Educam

Contactpersonen:

- Charlotte Gilson – Educam
- Jurgen Nijs – RTC Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 418	
Cofinanciering	€ 415	50 %
Totaal	€ 833	
Omschrijving cofinanciering		
<ul style="list-style-type: none"> • Gratis ter beschikking stellen van licenties voor leerlingen, leerkrachten en scholen. 		

Project 3: Certificering airco

Decretaal type:

- Leerling: opleiding - optimalisatie infrastructuur.

Omschrijving:

Werknemers in garage- en koetswerkbedrijven die aan klimaatregelingsystemen van voertuigen tot 3,5 ton werken, moeten wettelijk in het bezit zijn van dit certificaat. Met dit project willen we deze leerlingen/cursisten de kans geven het certificaat te behalen tijdens hun opleiding.

Het project wordt onder voorbehoud ingepland, zo snel als mogelijk wordt gekeken of er afspraken gemaakt kunnen worden met Educam en VDAB. Ideaal zou zijn als er een koppeling gemaakt wordt met de 10-dagenregeling van VDAB.

Doelstelling:

- Een betere doorstroming van leerlingen naar de arbeidsmarkt.

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen
Auto - 6BSO	9	96
Autotechnieken - 6TSO	6	34
Carrosserie - 6BSO	1	7
Mecaniciën personen- & lichte bedrijfsw. - 6BSO (Mod)	1	4
Spuiter - 6BSO (Mod)	1	7
Techn. personen- en lichte bedrijfsw.LPG - 7BSO (Mod)	1	4
Maximaal bereik (unieke instellingen)		10
Leerlingen		152
Potentieel bereik (unieke instellingen)	7	70 %

Partners:

- Educam
- VDAB

Contactpersonen:

- Jurgen Nijs – RTC Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 2690	
Cofinanciering	€ 1278	32 %
Totaal	€ 3968	
Omschrijving cofinanciering		
<ul style="list-style-type: none"> • Tussenkost kostprijs opleiding en certificaat 		

Link met leerplandoelstellingen:

Doelstelling	Project		
	1	2	3
Een diagnose stellen bij een elektrische storing	X		
De meetwaarde(s) interpreteren, volgens instructies	X		
Herstellingen uitvoeren en rapporteren	X		
Technische documenten raadplegen	X	X	
Milieuvriendelijke technieken	X		
Veiligheid en milieu	X		X
Certificaat Airco			X

Link met arbeidsmarkt:

- Knelpuntberoepen
  - Technici voertuigen
    - Technicus van voertuigen
  - Mecaniciens van voertuigen
    - Technieker werf-, landbouw- en hefmachines
    - Onderhoudsmecaniciën van personenwagens en lichte bedrijfsvoertuigen

Beroepskwalificatie:

- Onderhoudsmecaniciën personenwagens en lichte bedrijfsvoertuigen (BK 0178)
- Polyvalent mecaniciën personenwagens en lichte bedrijfsvoertuigen (BK 0179)
- Depollueerder personenwagens en lichte bedrijfsvoertuigen (BK 0147)

4.2 Studiegebied: bouw

Project 1: Veilig werken op hoogte

Decretaal type:

- Leerling: opleiding - optimalisatie infrastructuur.
- Leerkracht: faciliteren hoogtechnologische opleidingen TTT.

Omschrijving:

Veilig werken op hoogte is een perfecte match tussen theorie en praktijk, waarbij veiligheidsmaatregelen die gepaard gaan met "veilig werken op hoogte" een centraal punt vormen.

Alle steigers zijn voorzien van de nodige documentatie en benodigdheden zoals helmen, ratelsleutels, waterpassers en steigerhamers.

Het bestaande project wordt vanaf dit schooljaar vernieuwd:

Veilig werken op hoogte is en blijft belangrijk. Daarom zullen we investeren in de leerkrachten, zodat hun competenties versterkt worden en we op termijn enkel de stelling en het didactisch materiaal ter beschikking stellen aan de scholen.

We voorzien 2 opleidingen:

- Veilig werken op hoogte module 2 (voor leerlingen)
- Veilig werken op hoogte module 3 (voor leerkrachten)

Vanaf schooljaar 2015-2016 zal de stelling zowel in Beringen, Genk en Maasmechelen geplaatst worden, waardoor er een betere geografische spreiding is om te stelling te gebruiken.

Doelstelling:

Leerlingen opleiding – Veilig werken op hoogte module 2

Leerlingen kunnen onder toezicht een stelling gebruiken, monteren en demonteren. Ze kennen daarom:

- de maatregelen ter preventie van de risico's dat personen of voorwerpen vallen.
- de voorwaarden inzake toelaatbare belasting.
- de montage- en gebruiksregels voor het veilig monteren, demonteren en ombouwen.
- de risico's die een montage met zicht meebrengt.
- de veiligheidsmaatregelen bij veranderende weersomstandigheden die afbreuk zouden kunnen doen aan de veiligheid van de betrokken steiger
- Zij begrijpen het montage-, demontage- of ombouwschema van eenvoudige steigers.
- De stelling kennen en kunnen interpreteren

Leerkrachten opleiding – Veilig werken op hoogte (module 3)

Leerkrachten vergroten hun competenties waardoor:

- “Veilig werken op hoogte” geïntegreerd kan worden in de reguliere opleiding.
- de competentie van de leerlingen verhoogt.
- leerkrachten op termijn naast het theoretische ook het praktische gedeelte van de opleiding geven.

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen	
Bouw- en houtkunde - 5TSO	2		7
Bouw- en houtkunde - 6TSO	2		13
Bouwtechnieken - 5TSO	2		6
Bouwtechnieken - 6TSO	2		12
Dakwerken - 7BSO	1		8
Decoratie en restauratie schilderwerk - 7BSO	1		16
Dekvloerlegger - Mod	1		2
Metselaar - 4(OV3)	4		28
Metselaar - 5(OV3)	4		16
Metselaar - 5BSO	1		7
Metselaar - Mod	5		17
Metselaar siermetselwerk - 6BSO	1		5
Ruwbouw - 5BSO	4		27
Ruwbouw - 5BSO (OV4)	1		4
Ruwbouw - 6BSO	4		33
Schilder - Mod	1		7
Schilder-decorateur - 4(OV3)	4		17
Schilder-decorateur - 5(OV3)	4		24
Schilder-decorateur - Mod	2		21
Schilderwerk en decoratie - 5BSO	4		34
Schilderwerk en decoratie - 6BSO	4		24
Stukadoor - Mod	1		5
Voeger - Mod	5		25
Maximaal bereik (unieke instellingen)		17	
Leerlingen		358	
Potentieel bereik (unieke instellingen)	leerlingen	10	59 %
	leerkrachten	10	59 %

Partners:

- fvb-ffc Constructiv
- Edutec

Contactpersonen:

- Monique Hens – fvb-ffc Constructiv
- Lea Litofe – Edutec
- Liesbeth Schraepen – RTC Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 8 833	
Cofinanciering	€ 12 800	59 %
Totaal	€ 21 633	
Omschrijving cofinanciering		
<ul style="list-style-type: none"> • bijdrage opleidingskost door FVB • De stelling is eigendom van het RTC en wordt ter beschikking gesteld voor de opleiding. Dit werd (nog) niet mee gerekend in de cofinanciering.		

Project 2: Workshop 'duurzaam bouwen , met een knipoog naar de toekomst.'**Decretaal type:**

- Leerling: opleiding - optimalisatie infrastructuur.
- Leerkracht: faciliteren hoogtechnologische opleidingen TTT.

Omschrijving:

De leerlingen bouwen stapsgewijs een huis op en leren al doende principes toepassen van integraal, duurzaam bouwen en verbouwen.

- ze leren de opbouw van een woning met de visuele toepassing van de doorlopende isolatieschil kennen, voorkomen van koudebruggen.
- Ze kunnen verschillende isolatiematerialen tastbaar onderzoeken en zien dat er telkens een verschillende opbouw/dikte mee gepaard gaat bij de toepassing in de woning.
- Ze leren dat luchtdicht bouwen belangrijk is om energie te besparen, warmte binnen te houden, maar ook dat ventileren even noodzakelijk is om zo een gezond leefklimaat te behouden.
- Ze leren begrippen als oriëntatie en waterbesparende maatregelen naar waarde inschatten.
- Ze leren ook toekomst gericht denken, duurzaamheid heeft niet alleen te maken met materialen.

Er zal eerst een train the trainer georganiseerd worden, zodat leerkrachten voldoende geïnformeerd worden over de verschillende principes van duurzaam bouwen en deze kennis kunnen overbrengen aan hun leerlingen.

In 2015 werd er een heleboel materiaal verzameld, zaken afgetoetst met een aantal partners waardoor we een aantal obstakels zijn tegengekomen.

Toch blijven we geloven in de noodzaak van het project, maar moet er in schooljaar 2015-2016 nagedacht en bijgestuurd worden zodat het een haalbaar project wordt.

Doelstelling:

- Ze leren de opbouw van een woning met de visuele toepassing van de doorlopende isolatieschil kennen, voorkomen van koudebruggen.
- Ze kunnen verschillende isolatiematerialen tastbaar onderzoeken en zien dat er telkens een verschillende opbouw/dikte mee gepaard gaat bij de toepassing in de woning.

- Ze leren dat luchtdicht bouwen belangrijk is om energie te besparen, warmte binnen te houden, maar ook dat ventileren even noodzakelijk is om zo een gezond leefklimaat te behouden.
- Ze leren begrippen als oriëntatie en waterbesparende maatregelen naar waar de inschatten.
- Ze leren ook toekomst gericht denken, duurzaamheid heeft niet alleen te maken met materialen.

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen	
Bouw- en houtkunde - 5TSO	2	7	
Bouw- en houtkunde - 6TSO	2	13	
Bouwtechnieken - 5TSO	2	6	
Bouwtechnieken - 6TSO	2	12	
Dakwerken - 7BSO	1	8	
Decoratie en restauratie schilderwerk - 7BSO	1	16	
Dekvloerlegger - Mod	1	2	
Ruwbouw - 5BSO	4	27	
Ruwbouw - 5BSO (OV4)	1	4	
Ruwbouw - 6BSO	4	33	
Maximaal bereik (unieke instellingen)		8	
Leerlingen		128	
Potentieel bereik (unieke instellingen)	leerlingen	6	75 %
	leerkrachten	6	75 %

Partners:

- fvb-ffc Constructiv
- Spectrumcollege VTI
- Andere mogelijke partners: Cedubo, PXL-Tech, Syntra....

Contactpersonen:

- Liesbeth Schraepen – RTC Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 12 237	
Cofinanciering	€ 1 350	10 %
Totaal	€ 13 587	
Omschrijving cofinanciering		
De cofinanciering werd minimaal ingeschat en zal afhankelijk zijn van de partners en vorderingen van het project.		

Link met leerplandoelstellingen:

Doelstelling	Project	
	1	2
de plaats van vocht en thermische isolatie positioneren.		X
begrip koude brug verklaren.		X
Basisveiligheid voor zichzelf en de anderen als prioriteit stellen.	X	
Veiligheidsvoorschriften bij werken op grotere hoogten en daken kennen en toepassen.	X	

Link met arbeidsmarkt:

- Knelpuntberoep:
  - Bouwarbeiders ruwbouw
    - Daktimmerman (Dikwijls in combinatie met dakdekker)
  - Bouwarbeiders afwerking
    - Dakdekker schuine daken
    - Dakdekker platte daken
    - Dak timmerman
  - Bouwarbeiders afwerking
    - Dekvloerlegger

Beroepskwalificaties

- Dakafdichter (BK-0032)
- Dakdekker (BK-0033)
- Daktimmerman (BK-0141)
- Dekvloerlegger (BK-0168)
- Metselaar (BK-0082)
- Monteur metalen gevel- en dakelementen (BK-0190)
- Stukadoor (BK-0130)

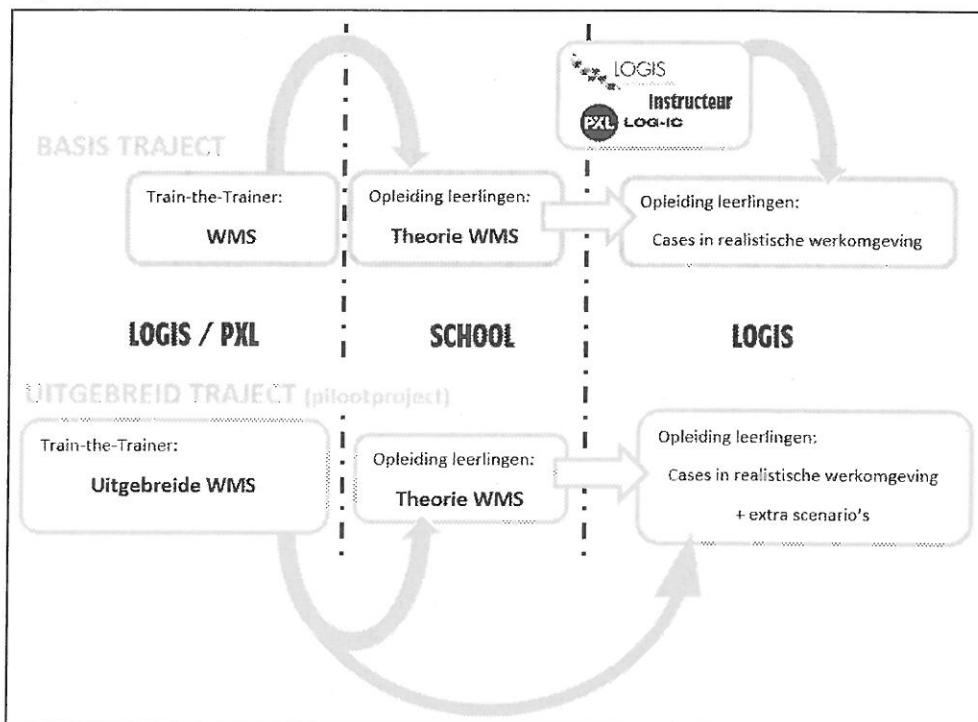
4.3 Studiegebied: handel

Project 1: Warehouse Management System in een context gerelateerde leer omgeving

Decretaal type:

- Leerling: opleiding - optimalisatie infrastructuur.
- Leerkracht: faciliteren hoogtechnologische opleidingen TTT.

Omschrijving:

Doorheen de hele logistieke keten wordt op alle niveaus van logistieke medewerkers verwacht dat ze met ICT-tools kunnen omgaan. Deze workshop biedt een simulatieomgeving om op een zo realistisch mogelijke manier kennis te maken met de logistieke bedrijfsprocessen (verkoop, aankoop, het inbound- en outboundproces). Door de realistische oefeningen in een magazijnomgeving krijgen de leerlingen een beter beeld op de goederenstroom in combinatie met de onderliggende documentenstroom.

De magazijnoefening baseert zich op de magazijncyclus en wordt in twee grote blokken opgesplitst. Bij het Inbound-proces plaatst elke leerling een inkooporder bij een leverancier. Vervolgens vindt de aanlevering en goederenontvangst plaats. De ontvangen goederen worden gecontroleerd en voorzien van een SCCC-label. Daarna worden de bestellingen weggezet op de, door het WMS-systeem, bepaalde BIN-locaties. Outbound-proces: de klanten uit het oefennetwerk bestellen hun goederen bij de PXL Logistics. Elke leerling maakt hieruit een verkooporder aan. De eigenlijke outboundactiviteit start bij het creëren van een picklijst-voorstel. Gedurende het hele proces worden regelmatig

voorraadcontroles uitgevoerd. De picklijst-voorstellen worden voor picking doorgestuurd naar de scanner(s). De scannerschermen sturen de orderpicker vervolgens naar de juiste locatie. Het order wordt gepicked en, via de logistieke drager, naar de verpakingszone gebracht. Per klant worden de verzendingscollies aangemaakt en voorzien van een verzendingslabel. Deze worden gescand en geladen. De verzendingsdocumenten worden aangemaakt en in het ERP-systeem wordt het order gefactureerd en afgesloten.

Vanaf schooljaar 2015-2016 zullen de scenario's worden uitgebreid bulck- en picklocaties, adhoc verplaatsing, multi-ontvangst, aan- en verkoopretour, wave dus meerdere verkooporders per klant, voorraadcontroles, onmiddellijke voorraadtelling.

Daarnaast willen we eveneens de leerkrachten versterken, de basisvoorwaarde om gebruik te maken van WMS is, dat leerkrachten gedurende 1 dag getraind worden in en met het WMS systeem.

De doelstelling van de training is dat leerkrachten vooraf de leerlingen de noodzakelijke basiskennis bijbrengen, zodat er gedurende de dagtraining vooral gewerkt wordt met de cases in een realistische werkomgeving.

Tenslotte voorzien we een pilootproject met de scholen, die zich verder willen verdiepen in Logistiek. Het doel is dat leerkrachten zelf de cursus kunnen geven bij Logis en gebruik kunnen maken van de uitgebreide scenario's.

Doelstelling:

Leerlingen en leerkrachten leren werken met WMS in een realistische werkomgeving.

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen	
Kantoor - 5BSO	28	389	
Kantoor - 6BSO	28	326	
Logistiek - 7BSO	5	39	
Verkoop - 5BSO	14	123	
Verkoop - 6BSO	13	118	
Maximaal bereik (unieke instellingen)		36	
Leerlingen		995	
Potentieel bereik (unieke instellingen)	Leerlingen	10	28 %
	Leerkrachten	10	
	Pilootproject	3	30 %
Opm: voor het pilootproject rond de uitgebreide scenario's streven we naar een netoverschrijdende leerkrachtengroep bestaande uit minimum 3 leerkrachten.			

Partners:

- LOGIS
- PXL-Logistics

Contactpersonen:

- Liesbeth Schraepen – RTC Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 12 200	
Cofinanciering	€ 5 675	31 %
Totaal	€ 17 857	
Omschrijving cofinanciering		
<ul style="list-style-type: none"> • Korting op opleidingsprijs • Huur lokaal • Catering • Deelnameattest • Gebruik licentie PXL		

Link met leerplandoelstellingen

Doelstelling
OVSG: is bezig zijn leerplan voor 2de en 3de graad handel (TSO) te herwerken naar internationale handel/logistiek (bediendenniveau)
GO: is gericht op bediendenfuncties, logistiek is er wel, maar je ziet het niet concreet in het leerplan staan. Het zit verweven in een aantal vakken.
Vrij onderwijs: kantoor/verkoop werd omgevormd tot het optievak logistiek, ze hebben zich inhoudelijk op arbeidersprofielen gericht.

Link met arbeidsmarkt:

- Knelpuntberoepen
  - Administratief logistiek medewerkers
    - Expediteur
Het knelpunt start bij de instapfunctie expeditiebediende tot de doorgroefunctie expediteur.
    - Douanedeclarant
    - Dispatcher goederenvervoer over de weg

Beroepskwalificaties:

- Magazijnier (BK-0104)

4.4 Studiegebied: hout

Project 1: Werkplekieren HOTEK

Decretaal type:

- Leerling: faciliteren werkplekieren.

Omschrijving:

Leerlingen maken onder begeleiding van een leerkracht, kennis met het productieproces van houten trappen en binnendeuren.

In het schooljaar 2014-2015 hebben we dit project gerevitaliseerd.

- Het aangeboden programma wordt aangepast aan de noden van de deelnemende scholen.
- De lesbundels zijn opgefrist en voorzien van een nieuwe lay-out.

Doelstelling:

- Bijbrengen van vaktechniciteit op de werkvloer.
- Oefenen van verworven vaardigheden in realistische werkomgeving.
- Leerlingen laten ervaren dat arbeidsattitudes belangrijk zijn.

Doelgroep:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen
Houtbewerking - 5BSO	19	245
Houtbewerking - 6BSO	19	223
Industriële houtbewerking - 7BSO	6	53
Maximaal bereik (unieke instellingen)		19
Leerlingen		521
Potentieel bereik (unieke instellingen) Het werkplekieren is erg intensief, het is niet altijd haalbaar om meerdere scholen in te plannen zonder het productieproces te vertragen.		4 21 %

Partners:

- HOTEK

Contactpersonen:

- Jurgen Nijs – RTC Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 3 282	
Cofinanciering	€ 1 500	31 %
Totaal	€ 4 782	
Omschrijving cofinanciering		
• Gebruik infrastructuur in een bedrijfsomgeving.		

- Ondersteuning (personeel)
- Verbruiksgoederen

Project 2: Werkplekieren PROFEL

Decretaal type:

- Leerling: faciliteren werkplekieren.

Duur:

- 8 uur

Omschrijving:

Profel biedt een ruim en gevarieerd assortiment aan in ramen zowel in kunststof, hout als aluminium.

De onderneming zet steeds in op duurzaamheid en isolatie- eigenschappen. Hout is al eeuwenlang een erg populair materiaal voor ramen en deuren. De voordelen zijn dan ook genoegzaam gekend: hout voelt warm aan en biedt een uitstekende warmte- en geluidsisolatie.

Profel heeft ervaring met werkplekieren via KIO. Door de economische crisis lag dit stil. In 2015-2016 willen we terug rond tafel zitten en afspraken maken of we terug kunnen samenwerken zodat een aantal scholen opnieuw gebruik kunnen maken van het werkplekieren.

Doelstelling:

- Bijbrengen van vaktechniciteit op de werkvloer.
- Oefenen van verworven vaardigheden in realistische werkomgeving.
- Leerlingen laten ervaren dat arbeidsattitudes belangrijk zijn.

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen
Houtbewerking - 5BSO	19	245
Houtbewerking - 6BSO	19	223
Industriële houtbewerking - 7BSO	6	53
Maximaal bereik (unieke instellingen)		19
Leerlingen		521
Potentieel bereik (unieke instellingen) Het werkplekieren is erg intensief, het is niet altijd haalbaar om meerdere scholen in te plannen zonder het productieproces te vertragen.		4 21 %

Partners:

- PROFEL

Contactpersonen:

- Liesbeth Schraepen – RTC Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 3 358	
Cofinanciering	€ 1 500	30 %
Totaal	€ 4 858	
Omschrijving cofinanciering		
<ul style="list-style-type: none"> • Er werd een minimale cofinanciering ingeschat, het zal eveneens afhankelijk zijn van het aantal dagen dat het werkplekleren wordt georganiseerd. • Gebruik infrastructuur • Ondersteuning (personeel) • Verbruiksgoederen		

Link met arbeidsmarkt:

- Knelpuntberoepen:
  - Bouwarbeiders afwerking
    - Monteur van interieurinrichtingen
    - Buitenschrijnwerker
    - Binnenschrijnwerker
    - Werkplaatsschrijnwerker
  - Overige technici
    - Technicus meubels en hout

Beroepskwalificaties:

- Werkplaatsschrijnwerker – houtskeletbouw (BK-0044)
- Werkplaatsbuitenschrijnwerker hout (BK-0188)
- Werkplaatsbinnenschrijnwerker (BK-0042)
- Werkplaatsbuitenschrijnwerker (BK-0043)
- Machinaal houtbewerker (BK-0073)

4.5 Studiegebied: koeling en warmte

Project 1: Warmtelabo

Decretaal type:

- Leerling: faciliteren werkplekieren.
- Leerkracht : faciliteren hoogtechnologische opleidingen TTT.

Omschrijving:

In dit project wordt één train the trainer voor leerkrachten aangeboden, de overige modules zijn voor leerlingen.

TTT voor leerkrachten werken met condenserende gasketels

Door de competenties van leerkrachten te versterken, kunnen ze op korte termijn zelf gebruik maken van de infrastructuur en apparatuur van Syntra.

Inhoud:

- Uitleg over de praktische toepassing van de condensatietechniek.
- Uitleg over de samenstelling van een condenserende ketel.
- Demonteren en monteren van ketelonderdelen en uitleg.
- Opmeten van verbrandingswaarden en uitleg.

Module: Voorbereiding op proef afstellen oliebranders

- Kort overlopen werking brander en bespreken essentiële onderdelen.
- Bespreken aanloopcyclus brander.
- Brander in praktijk ontstoren en instellen naar gevraagd vermogen
- Afstellen brander en opmeten verbrandingsresultaten + uitleg

Module: De zon... bron van energie! (Zonne-energie)

- Er wordt bekeken hoe de zon in België optimaal kan benut worden en omgezet in bruikbare energie.
- De verschillende mogelijkheden van PV-panelen wordt besproken en er wordt gedetailleerd ingegaan op de types thermische zonnecollectoren (zonneboiler), hun opbouw, werking, naverwarming,...

Module: Duurzame energie en energiezuinig bouwen

- Er wordt onderzocht waarom duurzaam omgaan met energie voortdurend in de kijker wordt geplaatst.
- De Trias Energetica en de onderdelen worden besproken en er wordt dieper ingegaan op de mogelijke duurzame energiebronnen, de energieproductie in Vlaanderen en de rest van de wereld.
- In het 2de deel wordt bekeken hoe de "energiebalans" van een woning in elkaar zit, wat kunnen we doen in de verwarming en SWW, welke rendementen komen we tegen, wat is een E- en K-peil, wat is "compact" bouwen, hoe gaan we om met luchtlekken vs ventilatie, zonnewinst vs oververhitting,...

Module: Warmtepomp... hype of toekomst?

- De werkingsprincipes van een pomp worden uitgelegd.
- De verschillen tussen een COP en SPF worden toegelicht. Het werkingsprincipe van een WP wordt uitgelegd.
- De verschillende soorten warmtebronnen worden besproken telkens met hun voor- en nadelen.
- Er wordt nagegaan wat de mogelijke koppelingen met andere opwekkers zijn (monovalent, bivalent, hybride).

Module: Ventilatie... een noodzaak(elijk) kwaad?! (Ventilatietechnieken)

- Het nut van ventileren wordt onderzocht. De gevolgen van gebrek aan ventilatie worden eveneens besproken, alsook de mogelijke oplossingen.
- Er wordt nagegaan waarom we luchtdicht bouwen en dan geforceerd ventileren?
- De verschillende soorten ventilatiesystemen (A-B-C-D) worden uitgelegd.
- De meest voorkomende klachten worden doorlopen en er wordt bekeken hoe het geluid kan beheerst worden.
- Tevens is er de nodige aandacht voor het onderhoud.

Doelstelling:

- Leerlingen leren werken met en afstellen van moderne branders.
- Leerlingen kennis laten maken met verschillende vormen van duurzame energie en energiezuinig bouwen.

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen	
Centrale verwarming en san. installaties - 5BSO	8		73
Centrale verwarming en san. installaties - 6BSO	8		43
Industriële koeltechnieken - 7TSO	1		7
Industriële warmtetechnieken - 7TSO	1		6
Koel- en warmtechnieken - 5TSO	1		6
Koel- en warmtechnieken - 6TSO	1		4
Verwarmingsinstallaties - 7BSO	8		47
Maximaal bereik (unieke instellingen)		8	
Leerlingen		186	
Potentieel bereik (unieke instellingen)	leerlingen	6	75 %
	leerkrachten	6	75 %

Partners:

- Syntra

Contactpersonen:

- David Van der Meijden – Syntra
- Liesbeth Schraepen – RTC Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg Een deel van de opleidingen wordt gefinancierd met bestaande middelen.	€ 4 484	
Cofinanciering	€ 635	12 %
Totaal	€ 5 119	
Omschrijving cofinanciering		
<ul style="list-style-type: none"> • Korting op opleidingsprijs • Korting op huur lokaal en infrastructuur 		

Project 2: Werkplekieren VOS Technics
--

Decretaal type:

- Leerling: faciliteren werkplekieren.

Omschrijving:

Voor de leerlingen uit het studiegebied koeltechnieken biedt VOS Technics in Herk-de-Stad één dag werkplekieren aan.

De leerlingen krijgen meer inzicht in industriële koeling en koeling met ammoniak in het bijzonder. Ze krijgen een praktijkgerichte opleiding in het bedrijf. Daarnaast wordt er een ander bedrijf bezocht waar een koelinstallatie aanwezig is. Leerlingen ervaren op die manier wat de reële werkomstandigheden zijn.

Doelstelling:

De vigerende milieuwetgeving met betrekking tot koelmiddelhandelingen opzoeken, toelichten en toepassen.

- Oefenen van verworven vaardigheden in realistische werkomgeving.
- Inzicht krijgen in de werking van een bedrijf werkzaam in hun sector.

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen
Industriële koeltechnieken - 7TSO	1	7
Koel- en warmtechnieken - 5TSO	1	6
Koel- en warmtechnieken - 6TSO	1	4
Koelinstallaties - 6BSO	1	12
Maximaal bereik (unieke instellingen)		3
Leerlingen		29
Potentieel bereik (unieke instellingen)		3 100 %

Partners:

- VOS Technics

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 3 258	
Cofinanciering	€ 1 500	31 %
Totaal	€ 4 758	

Omschrijving cofinanciering

- Ter beschikking stellen van infrastructuur, apparatuur en kennis
- Begeleiding op de werkvloer

Link met leerplandoelstellingen:

Doelstelling	1	2
	<p>Te integreren elementen duurzaam bouwen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • duurzame materialen • energie neutrale projecten • passief projecten • comfort • gezondheid • klimaatbeheersing • luchtdichtheid • rationeel watergebruik • waterbehandeling • zonneboiler.	X
<p>De vigerende milieuwetgeving met betrekking tot koelmiddelhandelingen opzoeken, toelichten en toepassen. Milieunormen & administratieve verplichtingen De gevolgen van de vigerende milieuwetgeving met betrekking tot koelmiddelhandelingen voor de technici van koelinstallaties toelichten.</p>		X

Link met arbeidsmarkt:

- Knelpuntberoepen
  - Technici VAC
    - Technicus koeltechniek en klimatisatie
    - Onderhoudstechnicus verwarmingsinstallaties
    - Onderhoudstechnicus verwarmingsinstallaties
  - Technicus koeltechniek en klimatisatie
    - Monteur van centrale verwarmingsinstallaties /brandertechnicus

Beroepskwalificaties:

- Koelmonteur (BK- 0143)
- Chauffagist (BK-0030)

4.6 Studiegebied: mechanica - elektriciteit

4.6.1 Elektriciteit – Elektronica

Leerlijn: Duurzame energie

Project 1: Uitleendienst labokits leXsolar

Decretaal type:

- Leerling : opleiding - optimalisatie infrastructuur.
- Leerkracht: faciliteren van hoogtechnologische opleidingen TTT (afhankelijk van de noodzaak).

Omschrijving:

Om te voldoen aan de doelstelling van klimaat-energiepakket van de Europese commissie zet België onder andere in op de duurzame elektriciteitsproductie uit zonne- en windenergie. Terwijl kleinschalige PV-installaties reeds ingeburgerd zijn, moet de markt van de kleine en middelgrote windturbines (KMWT) nog opengebrouwen worden. Initiatieven zoals "Windkracht 13" van de universiteit Gent, Tecnolec en het Agentschap Ondernemen moet hierin verandering brengen.

Wij willen dat leerlingen de werking van deze duurzame elektriciteitsopwekking begrijpen zodat zij toekomstige gebruikers kunnen informeren en advies kunnen geven over installaties. Hiervoor moeten zij de kenmerken en onderdelen van PV-installaties en windturbines begrijpen.

Met de labokoffers voor wind- en zonne-energie kunnen leerlingen zelf al de kenmerken en de eigenschappen van de verschillende componenten van een installatie onderzoeken.

De leerkracht kan met de demonstratiekoffer Energieopslag de leerlingen uitdagen om na te denken rond allerlei vormen van energieopslag.

Beschikbaar materiaal:

- 4 labokoffers windenergie
- 4 labokoffers zonne-energie
- 1 demonstratiekoffer energieopslag
- Ondersteunende website

Het leXsolarproject is ontstaan en wordt opgevolgd door een projectgroep met leerkrachten uit de drie verschillende netten.

In het schooljaar 2014-2015 is het project reeds uitgetest in een drietal scholen waarna een TTT gegeven is. Afhankelijk van de nood wordt deze TTT in 2015-2016 herhaald.

Vanaf september kunnen de scholen waarvan een leerkracht de TTT gevolgd heeft dit materiaal uitlenen.

Doelstelling:

De koffers kunnen 2 weken per individuele school uitgeleend worden. Het aantal uitleningsdagen is onvoldoende om alle scholen in 1 schooljaar te bereiken. We streven er naar dat in een periode van 2 schooljaren, 66% van de leerlingen uit de voorziene doelgroep de koffers kunnen gebruiken.

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen
Elektrische installatietechnieken - 5TSO	17	160
Elektrische installatietechnieken - 6TSO	16	145
Elektromechanica - 5TSO	21	185
Elektromechanica - 6TSO	21	138
Maximaal bereik (unieke instellingen)		24
Leerlingen		628
Potentieel bereik (unieke instellingen)		12 50 %

Partners:

- Holleen
- Technisch Instituut Heilig Hart – Hasselt
- GO! KTA1 Hasselt
- PROVIL Lommel

Contactpersoon:

- Jurgen Nijs – RTC Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 1 663
Cofinanciering	€
Totaal	€ 1 663
Omschrijving cofinanciering	n.v.t.

Project 2: Workshop meten is weten – hou het elektriciteitsnet stabiel (pilotproject)

Decretaal type:

- Leerling: opleiding - optimalisatie infrastructuur.

Omschrijving:

Wanneer het aanbod aan geproduceerde elektriciteit niet overeenkomt met het energieverbruik, dan wordt het net onstabiel wat kan leiden tot black-outs.

Het net stabiel houden is geen sinecure. Aan de hand van voorspellingen van energiebehoefte, verwachte elektriciteitsproductie uit zonne- en windenergie, rekening houdend met centrales in revisie moet Elia beslissen welke centrales elektriciteit mogen/moeten produceren. Dit kan enkel met een constante monitoring, en bijsturing.

Tijdens deze workshop gaan de leerlingen aan de slag met een elektriciteitsnet-simulator. Zowel de energiebehoefte als de productie uit wind- en zonne-energie wordt gesimuleerd. De opdracht voor de deelnemers: Hou het net stabiel!

Hiervoor beschikken ze over stoom aangedreven centrales, maar moeten zij rekening houden dat centrales stilgelegd worden, en dat ze niet onmiddellijk op vol vermogen draaien.

Voor scholen die niet beschikken over een pedagogische PV- of wind-installatie kan deze workshop uitgebreid worden met een bezoek aan de PV-installatie en de Savonius windturbine.

Doelstelling:

Leerlingen krijgen inzicht in

- de voordelen van slimme meters.
- de effecten van onstabiel elektriciteitsnet.
- de noodzaak van preventief onderhoud.
- de verschillende manieren van energieproductie.

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen
Elektrische installatietechnieken - 5TSO	17	160
Elektrische installatietechnieken - 6TSO	16	145
Elektromechanica - 5TSO	21	185
Elektromechanica - 6TSO	21	138
Maximaal bereik (unieke instellingen)		24
Leerlingen		628
Potentieel bereik (unieke instellingen)		6 25 %

Partners:

- PXL-Tech

Contactpersonen:

- Frank Joosten – PXL-Tech
- Jurgen Nijs – RTC Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 4 448	
Cofinanciering	€ 924	17 %
Totaal	€ 5 372	
Omschrijving cofinanciering		
<ul style="list-style-type: none"> • Korting op de kostprijs van de workshop. 		

Project 3: Workshop Smart- en microgrids (pilotproject)
--

Decretaal type:

- Leerling: opleiding - optimalisatie infrastructuur.

Omschrijving:

Dit is de laatste schakel van de leerlijn duurzame energie.

Na de duurzame productie (labokits leXsolar), het afstemmen van de energieproductie op de vraag (Meten is weten) gaan de leerlingen in deze workshop bekijken hoe het elektriciteitsverbruik kan geoptimaliseerd worden. Door de smart- en microgrids zal men het verbruik afstemmen op de productie.

Doelstelling:

De leerlingen maken kennis en leren basisbegrippen en kenmerken van micro- en smartgrids, zowel met als zonder energieopslag.

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen
Elektrische installatietechnieken - 5TSO	17	160
Elektrische installatietechnieken - 6TSO	16	145
Elektromechanica - 5TSO	21	185
Elektromechanica - 6TSO	21	138
Maximaal bereik (unieke instellingen)		24
Leerlingen		628
Potentieel bereik (unieke instellingen)		6 25 %

Partners:

- Eventuele partners UCLL, Cleantechpunt, ...

Contactpersoon:

- Jurgen Nijs – RTC Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 4 346	
Cofinanciering	€ 498	10 %
Totaal	€ 4 844	
Omschrijving cofinanciering		

De cofinanciering werd ingeschat als we enkel samenwerken met UCLL. Toch proberen we een ruimer samenwerkingsverband op te zetten met meerdere partners.

Project 4: Microcontrollers sturen met Apps (pilotproject)

Decretaal type:

- Leerling: opleiding - optimalisatie infrastructuur.

Omschrijving:

Na een kennismaking met microcontrollers krijgen leerlingen in deze workshop de kans om met een tablet of smartphone (Android) een microcontroller aan te sturen.

Deelnemers worden uitgedaagd om RGB-leds aan te sturen met een smartphone of computer.

Alle software is open-source. De workshop is een uitnodiging en startpunt voor de leerling om zichzelf verder te ontplooiën.

Doelstelling:

- Leerlingen schrijven apps die een automatisatie met een microcontroller aanstuurt.

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen	
Elektriciteit-elektronica - 5TSO	4	20	
Elektriciteit-elektronica - 6TSO	3	16	
Industriële ICT - 5TSO	2	27	
Industriële ICT - 6TSO	3	31	
Maximaal bereik (unieke instellingen)		6	
Leerlingen		94	
Potentieel bereik (unieke instellingen)		3	50 %

Partners:

- PXL-Tech

Contactpersoon:

- Jurgen Nijs – RTC Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 3 621	
Cofinanciering	€ 636	15 %
Totaal	€ 4 257	
Omschrijving cofinanciering		
Korting op de kostprijs van de workshop.		

Project 5: opleidingen Limtec**Decretaal type:**

- Leerkracht: faciliteren hoogtechnologische opleidingen TTT.
- Leerling: opleiding - optimalisatie infrastructuur.

Omschrijving

Limtec heeft als opleidingsinstantie zowel voeling met het onderwijslandschap als met de arbeidsmarkt. Zij beschikken over een sterk uitgebouwde didactische infrastructuur, samengesteld uit de nieuwste technologieën, lesgevers met een brede kijk op automatisatie die flexibel kunnen inspelen op noden uit het onderwijs.

Limtec is reeds vele jaren een vaste partner van RTC Limburg. Omwille van een beperkter budget, zullen we de samenwerking met Limtec op een ander manier invullen, conform onze beheersovereenkomst.

Samen met de deelnemende scholen zullen we de noden in kaart brengen.

Aan de hand van deze noden zal bepaald worden, welke TTT's we zullen inrichten, zodat de leerkracht daarna de apparatuur en infrastructuur kan gebruiken om zelf les te geven aan zijn leerlingen.

Bijkomend kunnen leerkrachten indien ze dat wensen, voor andere onderwerpen ook gebruik maken van de infrastructuur en apparatuur van Limtec.

We blijven eveneens vragende partij om samen met LIMTEC de competenties van leerkrachten binnen het studiegebied Mechanica – Elektriciteit projectmatig te versterken.

Doelstellingen

- Leerlingen en leerkrachten krijgen toegang tot de nieuwste ontwikkelingen binnen de automatisatie.

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen
Computergest. mech. produktietechnieken - 7TSO	1	8
Elektriciteit-elektronica - 5TSO	4	20
Elektriciteit-elektronica - 6TSO	3	16
Elektrische installatietechnieken - 5TSO	17	160

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen	
Elektrische installatietechnieken - 6TSO	16	145	
Elektromechanica - 5TSO	21	185	
Elektromechanica - 6TSO	21	138	
Industriële onderhoudstechnieken - 7TSO	6	41	
Mechanische vormgevingstechnieken - 5TSO	14	111	
Mechanische vormgevingstechnieken - 6TSO	14	103	
Stuur- en beveiligingstechnieken - 7TSO	3	21	
Maximaal bereik (unieke instellingen)		25	
Leerlingen		948	
Potentieel bereik (unieke instellingen)	leerlingen	20	80 %
	leerkrachten	20	80 %

Partners:

- Limtec

Contactpersoon:

- Jurgen Nijs – RTC Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 26 664	
Cofinanciering	€ 27 951	51 %
Totaal	€ 54 615	
Omschrijving cofinanciering		
Korting op TTT.		
Korting op gebruik apparatuur en infrastructuur.		

Project 6: Werkplekleren Servilux (pilotproject)

Decretaal type:

- Leerling: faciliteren werkplekleren.

Omschrijving:

De combinatie van technische vakkennis, zowel op het gebied van elektriciteit, mechanica, computervaardigheden en sociale competenties (zelfstandig werken, communicatie,...), is noodzakelijk voor een herstellen van witgoed.

Servilux is een preferred service center van diverse fabrikanten en distributieketens van TV, audio en huishoudelektro.

In het schooljaar 2014-2015 zijn volgende acties ondernomen

- Profiel werd bepaald van de werknemers/leerlingen
- Troeven van Servilux werden in kaart gebracht
- Leerplanstudie van de verschillende netten
- Scholen die we wensen te bereiken werden in kaart gebracht (rekening houdend met aangeboden studierichting en geografische ligging)

- Meerwaarde voor de leerkrachten en leerlingen werd onderzocht en in kaart gebracht.

In het schooljaar 2015-2016 wordt er een pilootproject opgestart met enkele scholen die proef willen draaien.

Doelstelling:

- Leerlingen leren omgaan met een veelheid aan informatie.
- Leerling ervaring laten opdoen in een bedrijfsrealistische omgeving, zodat hun competenties versterkt en uitgebreid worden.
- Leerlingen en leerkrachten krijgen toegang tot informatie van invoerders die ze in een schoolomgeving niet kunnen verwerven.

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen	
Elektrische installaties - 6BSO	15	137	
Elektrische installatietechnieken - 6TSO	16	145	
Elektromechanica - 6TSO	21	138	
Maximaal bereik (unieke instellingen)		25	
Leerlingen		420	
Potentieel bereik (unieke instellingen) Aangezien het een pilootproject is willen we met een kleine groep scholen starten, om het daarna uit te breiden naar een 5 tal scholen.		3	10 %

Partners:

- Servilux

Contactpersoon:

- Liesbeth Schraepen – RTC Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg	€	8 328	
Cofinanciering	€	5 000	38 %
Totaal	€	13 328	
Omschrijving cofinanciering			
<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik infrastructuur, up do date info in een bedrijfsomgeving. • Ondersteuning (personeel) 			

Link met leerplandoelstellingen

Doelstelling	Project				
	1	2	3	4	5
milieuvriendelijke productietechnieken / energieopwekking	X				
Rationeel energieverbruik	X	X			

Doelstelling	Project				
	1	2	3	4	5
onderzoeken, besluiten trekken en onderbouwen.	X	X			
distributie van elektrische energie toelichten.	X	X	X		
Centrale en decentrale elektriciteitsproductie	X	X	X		
Structuur van de energiemarkt weergeven	X	X			
Programmeerbare sturingen				X	X
Onderscheid digitaal en analoog.				X	
Elektronisch schakelen.				X	
Sensoren					X

Link met arbeidsmarkt

- knelpuntberoepen
  - Technici elektromechanica
    - Technicus industriële automatisering
    - Technicus industriële installaties
    - Technicus elektronische installaties
    - Technicus elektrische en elektronische toestellen
  - Onderhoudsmecaniciens
  - Onderhoudselektriciens

4.6.2 Kunststoffen

Project 1: Kunststofverwerking - Centrumschool

Decretaal type:

- Leerling: opleiding - optimalisatie infrastructuur.

Omschrijving:

Leerlingen van de derde graad technisch secundair onderwijs kunnen een praktijkgerichte dag volgen. Tijdens de opleiding komen leerlingen in aanraking met de belangrijkste kunststofverwerkende machines. PlastIQ en RTC Limburg stellen elke donderdag een instructeur met kennis van deze kunststofverwerkingstechnieken ter beschikking aan deze leerlingen.

Doelstelling:

- Acties ter promotie van kennis van kunststoffen en hun toepassingen of ver- en bewerking in het onderwijs.
- Versterken van de competenties in de kunststofverwerking.

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen
Elektromechanica - 5TSO	21	185
Elektromechanica - 6TSO	21	138
Industriële wetenschappen - 5TSO	18	131
Industriële wetenschappen - 6TSO	17	135
Mechanische vormgevingstechnieken - 5TSO	14	111
Mechanische vormgevingstechnieken - 6TSO	14	103
Maximaal bereik (unieke instellingen)		23
Leerlingen		803
Potentieel bereik (unieke instellingen)		20 86,9 %

Partners:

- PlastIQ

Contactpersoon:

- Bert Laureys - PlastIQ
- Jurgen Nijs - RTC Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 9 937	
Cofinanciering	€ 8 360	46 %
Totaal	€ 18 297	
Omschrijving cofinanciering		
Korting op infrastructuur en opleiding.		

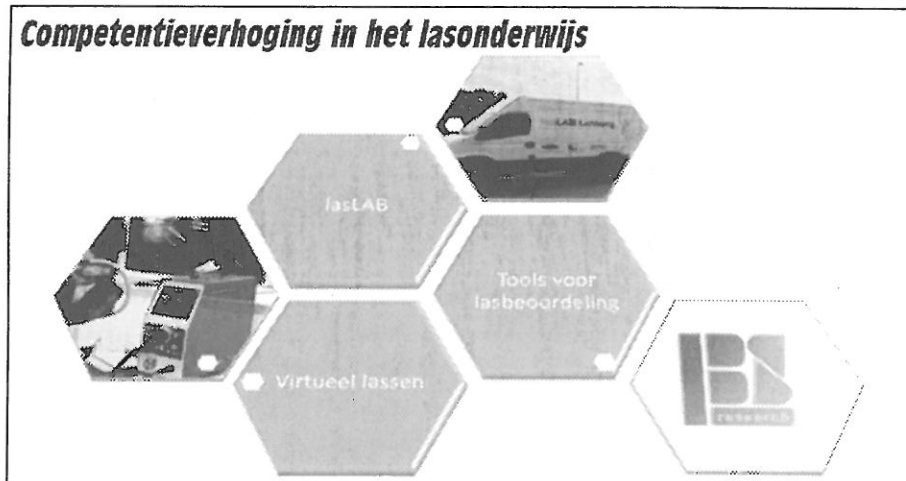
Link met leerplandoelstellingen

Doelstelling	Project
	1
Een kunststofverwerkingsmachine instellen, bedienen en het lopend productieproces bijsturen	X

Link met arbeidsmarkt

- Knelpuntberoepen
  - Productiemedewerker kunststofverwerking

4.6.3 Lassen

Project 1: lasLAB

Decretaal type:

- Leerling: opleiding - optimalisatie infrastructuur.

Omschrijving:

Het LASLAB begeleidt leerlingen uit de finaliteitsjaren gedurende drie sessies van een halve dag. Doel is het volgen van een leerlijn waarbij leerlingen na 6 BSO het niveau M2 halen en na 7 BSO M4.

Tijdens de laatste sessie van het lasLAB worden de behaalde competenties beoordeeld door een onafhankelijke organisatie.

Doelstelling:

Kwaliteitsverbetering en remediëring gedurende de hele lasopleiding om meer gecertificeerde lassers te laten uitstromen en leerlingen te motiveren om te kiezen voor dit knelpuntberoep.

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen
Fotolassen - 7BSO	9	85
Lassen-constructie - 5BSO	15	134
Lassen-constructie - 5BSO (OV4)	1	5
Lassen-constructie - 6BSO	15	143
Lassen-constructie - 6BSO (OV4)	1	4
Pijpfitten-lassen-monteren - 7BSO	4	33
Maximaal bereik (unieke instellingen)		15
Leerlingen		404
Potentieel bereik (unieke instellingen)		14 93 %

Partners:

- FTML
- VDAB
- Apragaz

Contactpersoon:

- Tony Elen - VDAB
- S. Deridder - Apragaz
- Jef Beckers - FTML
- Jurgen Nijs - RTC Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 10 040	
Cofinanciering	€ 2 500	20 %
Totaal	€ 12 540	
Omschrijving cofinanciering		
<ul style="list-style-type: none"> • Korting op de controle van de lasnaden • Afschrijving mobiel lasLAB		

Project 2: virtueel lassen**Decretaal type:**

- Leerling : opleiding - optimalisatie infrastructuur.

Omschrijving:

Virtueel lassen geeft aan de leerlingen de mogelijkheid om de noodzakelijke vaardigheden te verwerven en te leren lassen volgens de lasvoorschriften. Via het virtueel lassen kan men meer oefenen en men ontvangt onmiddellijk feedback terwijl men last.

Scholen die zich engageren om te streven naar een competentieverhoging door een geïntegreerde aanpak, krijgen de mogelijkheid om een virtueel lastoestel aan te schaffen. Elke school heeft hiervoor een stappenplan ingediend, waardoor FTML en RTC de vorderingen jaarlijks kunnen opvolgen.

We voorzien eveneens een opleiding om de lastoestellen op een pedagogische manier te gebruiken.

Doelstelling:

- Leerlingen vanaf het begin te laten lassen volgens de lasvoorschriften.
- Ook leerkrachten kunnen gebruik maken van het virtuele lastoestel, zodat ze voldoende kunnen oefenen om hun noodzakelijke certificaten te behalen.

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen
Fotolassen - 7BSO	9	85
Lassen-constructie - 5BSO	15	134
Lassen-constructie - 6BSO	15	143
Pijpfitten-lassen-monteren - 7BSO	4	33
Maximaal bereik (unieke instellingen)		15
Leerlingen		395
Potentieel bereik (unieke instellingen)		11 73%

Partners:

- FTML
- Weld Plus

Contactpersoon:

- Anke Richter – Weld Plus
- Jef Beckers - FTML
- Jurgen Nijs – RTC Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 14 305	
Cofinanciering	€ 10 630	43 %
Totaal	€ 24 935	
Omschrijving cofinanciering.		
<ul style="list-style-type: none"> • FTML financiert de opleidingen voor leerkrachten, hiervoor werd nog geen inschatting gemaakt omdat dit afhankelijk is van de openstaande capaciteit bij VDAB. • FTML betaalt 1/3 van het virtuele lastoestel. • FTML betaald de helft van de opleiding virtueel lastoestel. 		

Project 3: Ondersteunende tools voor lasbeoordeling**Decretaal type:**

- Leerkracht: faciliteren hoogtechnologische opleidingen TTT.

Omschrijving:

Leerkrachten en scholen krijgen tijdens deze opleiding de tools en uitleg aangereikt om objectief de lasoefeningen te beoordelen.

Doelstelling:

- Competenties van leerlingen objectief kunnen registreren en bijsturen.

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen
Fotolassen - 7BSO	9	85
Lassen-constructie - 5BSO	15	134
Lassen-constructie - 6BSO	15	143
Pijpfitten-lassen-monteren - 7BSO	4	33
Maximaal bereik (unieke instellingen)		15
Leerlingen		395
Potentieel bereik (unieke instellingen)		11 73 %

Partners:

- FTML
- BIL

Contactpersoon:

- Jef Beckers - FTML
- Jurgen Nijs - RTC Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 3560	
Cofinanciering	€ 750	17 %
Totaal	€ 4 310	
Omschrijving cofinanciering		
<ul style="list-style-type: none"> • FTML financiert 50 % van de opleiding. 		

Link met leerplandoelstellingen

Doelstelling	Project		
	1	2	3
De leerlingen kunnen lasconstructies voorbereiden	X		
De leerlingen kunnen lasconstructies voorbereiden; De leerlingen kunnen lassen uitvoeren.	X		
De leerlingen kunnen het lasproces en -toestel kiezen	X	X	
De leerlingen kunnen lassen uitvoeren volgens aanvaarde lasmethoden.	X	X	
Objectieve beoordeling van de resultaten van de leerling	X	X	X

Link met arbeidsmarkt

- Knelpuntberoepen:
  - Lassers
    - Halfautomaatlasser
    - TIG Lasser
  - Monteurs in metaalconstructie
    - Pijpfitter

4.6.4 Werktuigmachines & Onderhoudstechnieken

Project 1: Maintenance Management Game

Decretaal type:

- Leerling: opleiding - optimalisatie infrastructuur.

Omschrijving:

In het Maintenance Management Game gaan de leerlingen in kleine groepjes met een miniatuur stoommachine aan de slag. Onder begeleiding van een instructeur zullen ze de link leggen tussen wat ze tijdens het spel ervaren en de realiteit van een industrieel bedrijf. Ze worden uitgedaagd te analyseren wat het gevolg is als ze bepaalde maatregelen wel of niet nemen. Zo ontwikkelen ze inzicht in de betekenis en het belang van aspecten zoals:

- Basisonderhoud
- Preventief onderhoud
- ...

Op het einde van de opleiding wordt gekeken welke groep zijn stoommachine met het hoogste (financiële) rendement heeft laten opereren. Het wedstrijdelement verhoogt de motivatie van leerlingen waardoor ze actief op zoek gaan naar de beste instellingen.

Doelstelling:

- De leerlingen laten kennismaken met de diverse taken van een onderhoudsafdeling in een geïntegreerde aanpak.
- De diverse onderhoudsmethodieken aanreiken en de leerlingen zelf de nodige testen laten uitvoeren.
- Interesse in onderhoudstechnieken stimuleren, aangezien onderhoudstechnicus ook tot de knelpuntberoepen behoort.

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen
Industrieel onderhoud - 7BSO	1	17
Industriële onderhoudstechnieken - 7TSO	6	41
Maximaal bereik (unieke instellingen)		6
Leerlingen		58
Potentieel bereik (unieke instellingen)		3 50 %

Partners:

- PXL-TECH

Contactpersoon:

- Frank Joosten – PXL-TECH
- Jurgen Nijs – RTC Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 1 947	
Cofinanciering	€ 408	17 %
Totaal	€ 2 355	
Omschrijving cofinanciering		
Korting op de opleidingsprijs.		

Project 2: The machine doctors**Decretaal type:**

- Leerling : opleiding - optimalisatie infrastructuur.

Omschrijving:

Het moderne onderhoud is niet meer zoals vroeger. Storingsonderhoud wordt vervangen door meer up-to-date methodes om de machines zo efficiënt mogelijk te laten draaien. Om een degelijke analyse uit te voeren is het belangrijk dat "The Machine Doctors" (mechanical engineers) de machine onderwerpen aan een grondige analyse.

De leerlingen leren al doende de verschillende onderzoeksmethodes kennen: olieanalyses, ultrasone metingen, warmtebeelden en trilling analyses. Ze mogen deze testen zelf uitvoeren nadat ze de nodige instructies hebben gekregen. De opleiding wordt afgesloten door de aangeleerde kennis toe te passen op een werkelijke productiemachine.

Doelstelling:

- De leerlingen laten kennismaken met de diverse taken van een onderhoudsafdeling in een geïntegreerde aanpak.
- De diverse onderhoudsmethodieken aanreiken en de leerlingen zelf de nodige testen laten uitvoeren.
- Interesse in onderhoudstechnieken stimuleren, aangezien onderhoudstechnicus ook tot de knelpuntberoepen behoort

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen
Industrieel onderhoud - 7BSO	1	17
Industriële onderhoudstechnieken - 7TSO	6	41
Maximaal bereik (unieke instellingen)		6
Leerlingen		58
Potentieel bereik (unieke instellingen)	3	50 %

Partners:

- PXL-TECH

Contactpersoon:

- Frank Joosten – PXL-TECH
- Jurgen Nijs – RTC Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 1 981	
Cofinanciering	€ 426	18 %
Totaal	€ 2 407	
Omschrijving cofinanciering		
Korting op de opleidingsprijs.		

Project 3: De elektrische fiets (pilotproject)**Decretaal type:**

- Leerling: opleiding - optimalisatie infrastructuur.

Omschrijving:

De elektrische fiets raakt meer en meer ingeburgerd. Buiten een verplaatsingsmiddel is het een ideaal didactisch hulpmiddel om leerlingen kennis te laten maken met praktische toepassingen rond overbrengingen, batterijen en sensoren.

Van een onderhoudstechnicus wordt meer en meer verwacht dat hij zowel kennis heeft van de mechanische componenten, als van de elektrische componenten. Deze opleiding voldoet aan deze behoefte.

Doelstellingen:

- Leerlingen uit de mechanische richtingen laten kennis maken met elektrische componenten en sensoren.

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen
Fietsmecaniciën – DBSO	2	4
Werktuigmachines – 5BSO	10	63
Werktuigmachines – 6BSO	10	84
Maximaal bereik (unieke instellingen)		11
Leerlingen		151
Potentieel bereik (unieke instellingen)	4	36 %

Partners:

- Syntra

Contactpersonen:

- David Van der Meijden – Syntra
- Jurgen Nijs – RTC Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 6 884	
Cofinanciering	€ 1 452	17 %
Totaal	€ 8 336	
Omschrijving cofinanciering		
Korting op de opleidingsprijs.		

Project 4: Uitleendienst additive manufacturing – 3D scannen en printen**Decretaal type:**

- Leerling : opleiding - optimalisatie infrastructuur.
- Leerkracht: faciliteren hoogtechnologische opleidingen TTT

Omschrijving:

De economische crisis remt de economisch groei, de winstmarges worden kleiner. Door te innoveren kunnen er nieuwe mogelijkheden ontstaan.

Een van de megatrends die aan de basis van deze revolutie ligt is de digitalisering van ons samenleving. De convergentie van sociale media, mobiel internet en werken en cloudoplossingen veranderen onze wereld. Trends als het Internet of Things, Big Data, 3D-printing en drones bieden ongekende mogelijkheden om innovatieve producten te ontwikkelen.

Uitleendienst 3D-scannen en printen

De opmars van de 3D-printer zorgt voor een omwenteling in ons bestaan. Het gerenommeerde Britse tijdschrift The Economist voorspelt zelfs een derde industriële revolutie.

Scholen krijgen via het RTC de kans om meerdere 3D-printers uit te lenen zodat leerlingen niet enkel de 3D-printer zien als demonstratie, maar letterlijk eigen creaties kunnen inscannen en printen.

Met behulp van een 3D scanner kan men snel een accuraat digitaal model ontwikkelen van een bestaande component. Dit kan men dan gebruiken voor het herontwerpen of het opnieuw ontwikkelen van een product. Het aangepaste model kan dan geproduceerd worden met een 3D-printer.

Train the trainer

De toestellen kunnen uitgeleend en gebruikt worden in verschillende studiegebieden. Samen met een projectgroep zullen lesbundels uitgewerkt worden met linken naar andere studiegebieden.

Doelstelling:

- Leerlingen kunnen constructies en constructie elementen ontwerpen en analyseren.
- Leerkrachten krijgen voldoende handvaten om de apparatuur in een klassetting te gebruiken en worden uitgedaagd om creatief te denken.

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen
Elektromechanica - 5TSO	21	185
Elektromechanica - 6TSO	21	138
Mechanische vormgevingstechnieken - 5TSO	14	111
Mechanische vormgevingstechnieken - 6TSO	14	103
Werktuigmachines - 5BSO	10	63
Werktuigmachines - 6BSO	10	84
Maximaal bereik (unieke instellingen)		24
Leerlingen		684
Potentieel bereik (unieke instellingen)		12 50 %

Partners:

- Trideus
- Deelnemende scholen van de projectgroep die wordt samengesteld.

Contactpersoon:

- Jurgen Nijs – RTC Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 6 617	
Cofinanciering	€ 728	10 %
Totaal	€ 7 345	
Omschrijving cofinanciering		
Inschatting ontwikkelingskost didactische oefening.		
Opleiding		
Gebruik infrastructuur.		

Project 5: Werkplekieren Hegge**Decretaal type:**

- Leerling: faciliteren werkplekieren.

Omschrijving:

Hegge is een bedrijf dat reeds jaren actief is in metaalverwerking. Zij produceren o.a. metalen constructiewerken, ramen, deuren en wanden van metaal.

Gedurende één week doorlopen de leerlingen 10 werkposten waarbij ze hun beroepscompetenties kunnen verhogen.

De werkposten bestaan uit volgende onderdelen:

- Plooien (plooien) (4u)
- Plooien (afkanten) (4u)
- Lasersnijden (2u)
- Ponsen (2u)
- TIG-lassen en half-automatisch lassen (8u)
- Robotlassen (2u)

- Nabewerking (4u)
- Samenstellen alu (4u)
- Poedercoating (4u)
- Logistiek (2u)

Doelstelling:

De partners willen volgende doelstellingen realiseren d.m.v. werkplekieren:

- Leerlingen motiveren door een grondige kennismaking (5 dagen) met de bedrijfsrealiteit.
- Leerlingen motiveren door de samenwerking met Hegge-mentoren, die vanuit hun praktijkervaring heel wat leerkansen kunnen bieden.
- De infrastructuur van Hegge ter beschikking stellen van het technisch onderwijs. Hegge is uitgerust met een modern machinepark en de nieuwste technologie. De activiteiten van het bedrijf zijn zeer divers en bieden dus een gevarieerd aanbod van werkplekken.
- Industriële praktijkgerichte aansluiting zoeken bij de leerstof in het technisch onderwijs.
- Gemotiveerde leerkrachten uit het technisch onderwijs blijvend op de hoogte houden van de evolutie van de techniek en technologie in het bedrijfsleven

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen
Lassen-constructie - 6BSO	15	143
Mechanische vormgevingstechnieken - 6TSO	14	103
Werktuigmachines - 6BSO	10	84
Maximaal bereik (unieke instellingen)		22
Leerlingen		330
Potentieel bereik (unieke instellingen)	5	23 %

Partners:

- Hegge

Contactpersoon:

- Liesbeth Schraepen – RTC Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 2 680
Cofinanciering	€ 15 000 85 %
Totaal	€ 17 680
Omschrijving cofinanciering	
<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik infrastructuur, apparatuur in een bedrijfsomgeving. • Ondersteuning (personeel) 	

Link met leerplandoelstellingen:

Doelstelling	Project
--------------	---------

	1	2	3	4
Constructies en constructie elementen analyseren				x
Proactief afwijkingen opsporen en bijsturen	x	x		
Onderdelen vervangen	x	x		x
Machines afstellen	x	x		x
Sensoren		x	x	
Ontwerpen en ontwikkelen				x

Link met arbeidsmarkt

- Knelpuntberoepen
  - Bedieners van metaalbewerkingsmachines
    - Insteller-bediener CNC werktuigmachines
    - Insteller - bediener van conventionele werktuigmachines
  - Onderhoudsmecaniciens
    - Onderhoudsmecaniciens

Beroepskwalificaties:

- Mecaniciens bromfietsen en motorfietsen (BK- 0118)
- Elektromecaniciens (BK-0024)

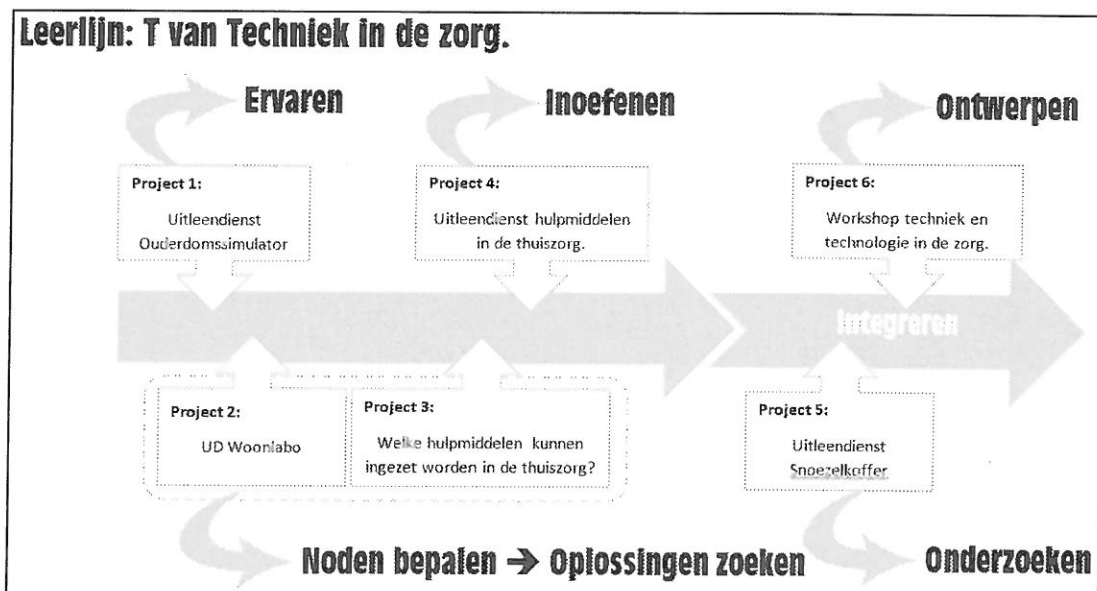
7.1.8 Studiegebied: personenzorg

Onze maatschappij ondergaat significante demografische veranderingen die een duidelijke impact hebben op de werking van het zorgstelsel en op de personeelsbehoefte op de arbeidsmarkt. Een fundamentele verandering van het zorgstelsel dringt zich op en zal steeds meer resulteren in innovatieve zorgtoepassingen om de kostprijs van de zorg betaalbaar te houden.

Zorginnovaties raken echt niet vaak geïntegreerd in het werkveld, hiervoor zijn der verschillende redenen:

- De technologie wordt in vele gevallen ontwikkeld zonder de eindgebruiker (patiënt/zorgverlener) te betrekken. Hierdoor is de technologie onvoldoende afgestemd om de eindgebruiker, wat leidt tot complexe of ongebruiksvriendelijke apparatuur.
Er is dus nood aan een multidisciplinaire aanpak bij de ontwikkeling van zorginnovaties zodat technologie op maat wordt afgeleverd en zowel de patiënt als zorgverleners betrokken worden. Hierdoor verhoogt de kans op de uiteindelijke integratie van de technologie in het werkveld.
- Zorgkundigen en zorgverleners hebben vaak geen idee welke zorgtechnologie of ondersteuningsmogelijkheden er op de markt zijn. Tijdens hun opleiding is hier geen of te weinig aandacht voor. Door leerlingen vanuit een gezondheidsoriënterende opleiding onder te dompelen in de mogelijkheden van bestaande technologieën, komen ze in contact met de huidige technologische zorginnovaties, waardoor de kans op integratie in de zorgsector verhoogt. Deze leerlingen zijn immers de zorgprofessionals van de toekomst.

Met het aanbod van het RTC willen we inzetten op de verschillende mogelijkheden, op verschillende niveaus en dit met diverse partners uit het werkveld.

Project 1: Uitleendienst ouderdomssimulator

Decretaal type:

- Leerling: opleiding - optimalisatie infrastructuur.

Omschrijving:

De leerlingen ervaren de ongemakken zoals de ouderen deze voelen als gevolg van spier, visuele en auditieve veroudering.

Doelstelling:

- Leerlingen krijgen een beter inzicht in de leefwereld van ouderen.

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen
Thuis- en bejaardenzorg/zorgkundige - 7BSO	21	303
Verzorgende/zorgkundige - DBSO	3	22
Verzorging - 5BSO	30	557
Verzorging - 6BSO	30	583
Maximaal bereik (unieke instellingen)		33
Leerlingen		1465
Potentieel bereik (unieke instellingen)		15 45 %

Partners:

- Medical Education

Contactpersoon:

- Liesbeth Schraepen – RTC Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 1 010
Cofinanciering	€
Totaal	€
Omschrijving cofinanciering	n.v.t.
-	

Project 2: UD Woonlabo

Decretaal type:

- Leerling : Opleiding - optimalisatie infrastructuur

Omschrijving:

Een woning bouwen of verbouwen is een grote stap in het leven. Door diverse omstandigheden en gebeurtenissen kunnen je fysieke, sensorische en mentale mogelijkheden wijzigen. Dit kan zijn door ouderdom, maar kan ook te wijten zijn aan een ongeval of aan een langdurige ziekte. Deze veranderingen zorgen ervoor dat de woning niet meer geschikt is en moet aangepast worden. Een grote kost die meestal niet voorzien was zorgt al gauw voor de nodige problemen. Het UD Woonlabo is een

modelwoning, een gerenoveerde stadswoning, die laat zien waarmee je onder andere rekening kunt houden tijdens het bouwen of verbouwen van je woning. De informatie die je hier kan inwinnen over de toegankelijkheid en functionaliteit van je woning zorgt ervoor dat ze geschikt is om een leven lang zorgeloos te kunnen wonen in je eigen droomhuis.

Het is dus erg belangrijk dat leerlingen en leerkrachten gesensibiliseerd worden zodat men kennis en vaardigheden heeft van hedendaagse technologieën en domotica-toepassingen.

Er worden 2 mogelijke sessies voorzien. Elke sessie zal plaatsvinden in het UD Woonlabo en duurt 3 uur.

- **Sessie 1: Van cliënt naar zorgtechnologie**

De sessie wordt telkens op maat uitgewerkt afhankelijk van de doelgroep (ouderen of personen met dementie) die men wil bespreekbaar maken.

De leerkracht stemt dit op voorhand met PXL af.

Deze sessie kan men vanaf de eerste trimester reserveren.

- **Sessie 2: Woontechnologie in de thuiszorg**

Met een app kunnen de verschillende ruimtes van een woning gescreend worden. De knipperlichten worden als basis gebruikt om te definiëren of de zorgvrager dit eveneens ervaart als nood. Aan de hand van een database van hulpmiddelen; zorgtechnologieën en domotica-toepassingen kan er een gerichte adviesverlening plaatsvinden.

Deze sessie kan men vanaf de tweede trimester reserveren.

Doelstelling:

- Jongeren leren omgaan met zorgtechnologie

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen
Gezondheids- en welzijnswetenschappen - 5TSO	8	99
Gezondheids- en welzijnswetenschappen - 6TSO	8	67
Jeugd- en gehandicaptenzorg - 5TSO	5	75
Jeugd- en gehandicaptenzorg - 6TSO	4	71
Thuis- en bejaardenzorg/zorgkundige - 7BSO	21	303
Verzorgende/zorgkundige - DBSO	3	22
Verzorging - 5BSO	30	557
Verzorging - 6BSO	30	583
Maximaal bereik (unieke instellingen)		34
Leerlingen		1777
Potentieel bereik (unieke instellingen)		17 50 %

Partners:

- PXL Healthcare

Contactpersoon:

- Liesbeth Schraepen – RTC Limburg
- Wouter Grommen – PXL Healthcare

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 9 008	
Cofinanciering	€ 1 275	16 %
Totaal	€ 7 733	
Omschrijving cofinanciering		
Korting opleidingskost + gebruik infrastructuur.		

Project 3: Welke hulpmiddelen kunnen er ingezet worden in de thuiszorg?**Decretaal type:**

- Leerling: opleiding - optimalisatie infrastructuur.

Omschrijving:

1. Workshop in de woonzorgexpo, om te ontdekken welke materialen er kunnen uitgeleend worden.
2. Bezoek aan een kijkwoning, wat zijn de mogelijke aanpassingen van het Algemeen Dagelijks Leven.

Leerlingen krijgen tijdens een bezoek aan de Thuiszorgwinkel (CM) of Medicotheek (De Voorzorg) een beeld van de hulpmiddelen die in de thuiszorg kunnen ingezet worden. Door een bezoek aan deze winkels krijgen zij niet enkel een beeld van welke hulpmiddelen er op de markt zijn, maar krijgen zij ook een zicht op kostprijs en mogelijke manieren om deze hulpmiddelen te bekomen (aankopen of uitlenen).

Een bezoek aan opstellingen in de Kijkwoning van de Medicotheek of de woonexpo van de Thuiszorgwinkel toont praktische toepassingen van deze hulpmiddelen.

Doelstelling:

- Leerlingen hebben kennis van de hulpmiddelen en kunnen daarom zeer snel optimaal ingezet worden in de thuiszorg.

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen
Thuis- en bejaardenzorg/zorgkundige - 7BSO	21	303
Jeugd- en gehandicaptenzorg - 5TSO	4	71
Jeugd- en gehandicaptenzorg - 6TSO	4	71
Verzorgende/zorgkundige - DBSO	3	22
Verzorging - 5BSO	30	557
Verzorging - 6BSO	30	583
Maximaal bereik (unieke instellingen)		34
Leerlingen		1607
Potentieel		10 29 %

Partners:

- Thuiszorgwinkel CM
- Medicotheek

Contactpersoon:

- Liesbeth Schraepen – RTC Limburg
- Lieven Minsen – Thuiszorgwinkel
- Davy Vansimpsen – Medicotheek

Financieel:

Budget RTC Limburg Een deel van de opleidingen wordt gefinancierd met bestaande middelen.	€ 364	
Cofinanciering	€ 750	67 %
Totaal	€ 1 114	
Omschrijving cofinanciering		
Er werd een inschatting van de cofinanciering gemaakt.		
<ul style="list-style-type: none"> • Korting op gebruik infrastructuur. • Er wordt een lesgever voorzien. 		

Project 4: Uitleendienst hulpmiddelen in de thuiszorg**Decretaal type**

- Leerling : opleiding - optimalisatie infrastructuur.

Omschrijving:

Na het ervaren, het detecteren van problemen en het zoeken van mogelijke oplossingen, kunnen leerlingen in dit project aan de slag met deze oplossingen.

Scholen kunnen bij de Thuiszorgwinkel (CM) en Medicotheek (De Voorzorg) gedurende 1 maand materiaal uitlenen. Leerlingen krijgen zo de mogelijkheid om te leren werken met de hulpmiddelen die in de Thuiszorgwinkel en Medicotheek aangeboden worden.

Doelstelling:

- Leerlingen toegang geven tot alle mogelijke hulpmiddelen in de thuiszorg.

Doelgroep:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen
Gezondheids- en welzijnswetenschappen - 5TSO	8	99
Gezondheids- en welzijnswetenschappen - 6TSO	8	67
Jeugd- en gehandicaptenzorg - 5TSO	5	75
Jeugd- en gehandicaptenzorg - 6TSO	4	71
Kinderzorg - 7BSO	19	213
Thuis- en bejaardenzorg/zorgkundige - 7BSO	21	303
Verzorgende/zorgkundige - DBSO	3	22
Verzorging - 5BSO	30	557

Verzorging - 6BSO	30	583
Log. assistent ziekenhuizen en zorginst. - 4(OV3)	6	49
Log. assistent ziekenhuizen en zorginst. - 5(OV3)	7	37
Log. assistent ziekenhuizen en zorginst. - 6(OV3)	7	32
Logistiek assistent in de ziekenhuizen - DBSO	1	2
Logistiek helper in de zorginstellingen - DBSO	9	83

Maximaal bereik (unieke instellingen)	44	
Leerlingen	2 193	
Potentieel bereik (unieke instellingen)	15	34 %

Partners:

- Medicotheek - De Voorzorg
- Thuiszorgwinkel - CM

Contactpersoon:

- Jurgen Nijs - RTC Limburg
- Lieven Minsen - De Thuiszorgwinkel CM
- Davy Vansimpson - Medicotheek De Voorzorg

Financieel:

Budget RTC Limburg Een deel van de opleidingen wordt gefinancierd met bestaande middelen.	€ 1 010	
Cofinanciering	€ 750	42 %
Totaal	€ 1 760	
Omschrijving cofinanciering		
Er werd een inschatting van de cofinanciering gemaakt.		
<ul style="list-style-type: none"> • De Thuiszorgwinkel: gratis levering. • Medicotheek: 25% korting. 		

Project 5: Uitleendienst hulpmiddelen snoezelmateriaal

Decretaal type:

- Leerling: opleiding - optimalisatie infrastructuur.

Omschrijving:

- Leerlingen maken kennis met snoezelmateriaal, gericht op personen met een handicap.
- Het materiaal stimuleert de zintuigen door een combinatie van muziek, lichteffecten, trillingen, tastmateriaal en geuren.
- Materiaal kan uitgeleend worden na het volgen van een train the trainer.

Doelstelling:

- Zorg dragen voor het welbevinden en de betrokkenheid van volwassenen/ouderen (= belevingsgericht handelen).
- Nieuwe methodes van hulperlening leren kennen om zo, als pas afgestudeerde, een grotere meerwaarde te kunnen zijn op de toekomstige werkplek.
- Elementen in de agogische relatie verduidelijken, toelichten en aanwenden.

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen
Gezondheids- en welzijnswetenschappen - 5TSO	8	99
Gezondheids- en welzijnswetenschappen - 6TSO	8	67
Jeugd- en gehandicaptenzorg - 5TSO	5	75
Jeugd- en gehandicaptenzorg - 6TSO	4	71
Maximaal bereik (unieke instellingen)		8
Leerlingen		312
Potentieel bereik (unieke instellingen)	2	25 %

Partners:

- KVG Vrijtjidswerking

Contactpersoon:

- Jurgen Nijs – RTC Limburg
- Hannelore Dewil – KVG Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 389
Cofinanciering	€
Totaal	€ 389
Omschrijving cofinanciering	n.v.t.

Project 6: Pilotproject techniek in de zorg.

Met deze workshop beogen we leerlingen technisch/beroeps secundair onderwijs samen te brengen vanuit verschillende opleidingen, namelijk zowel vanuit de "techniek" opleidingen als vanuit de "zorg" opleidingen. Samen gaan de leerlingen aan het werk om een zorginnovatie conceptueel uit te denken.

Begrippen die hierbij centraal staan zijn:

- De multidisciplinariteit van het team
- Afleveren van zorg op maat
- De eindgebruiker (patiënt) staat centraal
- Participatief design

De meerwaarde van de workshop biedt een meerwaarde voor ieders curriculum: leerlingen gerelateerd aan een gezondheidsgeoriënteerde opleiding zullen de connectie met het

probleem inhoudelijk kunnen leggen, maar zullen out-of-the-box en dus multidisciplinair moeten denken om een oplossing te kunnen realiseren. Technologisch georiënteerde leerlingen zullen hun theoretische en praktische kennis moeten aanwenden om een probleem te hanteren dat duidelijk buiten hun comfortzone zal liggen.

Workshop 1: Ontwerp van een wellness-ruimte voor personen met dementie

Het aantal personen met dementie neemt samen met de steeds ouder wordende bevolking gestaag toe. Vele van deze mensen worden samengebracht in gesloten afdelingen van woon- en zorgcentra. Mits goede begeleiding kan de achteruitgang van de cognitieve vaardigheden van personen met dementie afgeremd worden. Dit kan o.a. gebeuren door "sensorische stimulatie". Deze stimulatie kan op verschillende manieren bewerkstelligd worden, gaande van bijvoorbeeld het tonen van beelden uit het verleden tot handmassages of geurstimulatie.

De opdracht van deze workshop richt zich concreet tot het conceptueel ontwerp van een wellness-ruimte voor personen met dementie, rekening houdend met:

- De badkamer functie in het algemeen
- Sensorische stimulatie
- Veiligheid voor de bewoner
- Verbetering van de werkomgeving voor het personeel van het WZC

Workshop 2: Ontwikkeling van een mobiele app voor jongeren met autisme

ASS of autismespectrumstoornis is volgens het standaard handboek voor diagnostiek in de psychiatrie (American Psychiatric Association, 2014) een neurobiologische ontwikkelingsstoornis. Er is sprake van een stoornis op vlak van communicatie, de sociale interactie en de beperkte repetitieve gedragspatronen, interesses of activiteiten.

Personen met ASS hebben moeite met het invullen van hun vrije tijd. Dit heeft 2 oorzaken:

- Enerzijds hebben zij een gebrek aan executieve functies' (een overkoepelende term van diverse cognitieve functies die zelfcontrole mogelijk maken). Deze executieve functies zijn nodig voor dagdagelijkse handelingen, en dus ook voor het invullen van vrije tijd.
- Anderzijds hebben personen met ASS veel nood aan structuur. Deze kunnen zij zichzelf echter moeilijk aanbieden.

Bedoeling van deze workshop is een app te ontwikkelen (conceptueel) die personen met ASS kan ondersteunen in hun dagplanning enerzijds, en in de invulling van hun vrije tijd anderzijds.

Elke workshop zal ongeveer een halve dag in beslag nemen.

Beschouwde richtingen van het TSO

- TSO: Elektriciteit - Elektronica
- TSO: Elektromechanica
- TSO: Industriële ICT
- Deeltijds Onderwijs: Verzorgende/Zorgkundige
- BSO: Verzorging
- BSO: Thuis- en Bejaardenzorg/Zorgkundige
- TSO: Gezondheids- en welzijnswetenschappen
- TSO: Sociale en Technische Wetenschappen

Partners:

- UCLL

Contactpersoon:

- Liesbeth Schraepen – RTC Limburg

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 6 199	
Cofinanciering	€ 780	11 %
Totaal	€ 6 979	
Omschrijving cofinanciering		
Korting kostprijs opleiding.		

Project 6: Uitleendienst reanimatiemateriaal**Decretaal type:**

- Leerling: opleiding - optimalisatie infrastructuur.

Omschrijving:

- Er kunnen verschillende materialen uitgeleend worden in functie van reanimatie en andere noodsituaties
  - Reanimatiepoppen (groot, klein, baby).
  - AED Trainer
  - Act Fast EN Heimlich antiverslikkingsvest
  - Rescuemate instructietablet

Doelstelling:

- Noodsituaties herkennen en accuraat optreden.
- Veiligheidsbewust werken en in staat zijn om actief en proactief in te staan voor de veiligheid.
- Leerlingen leren omgaan met stresssituaties die ze in hun beroepsleven ook zouden kunnen tegenkomen..

Doelgroep / bereik:

Doelgroep	Aantal Scholen	Aantal leerlingen
Thuis- en bejaardenzorg/zorgkundige - 7BSO	21	303
Verzorgende/zorgkundige - DBSO	3	22
Verzorging - 5BSO	30	557
Verzorging - 6BSO	30	583
Maximaal bereik (unieke instellingen)		33
Leerlingen		1 465
Potentieel bereik (unieke instellingen)		11 33 %

Partners:

- AED solutions

Financieel:

Budget RTC Limburg	€ 1 654
Cofinanciering	€
Totaal	€ 1 654
Omschrijving cofinanciering	n.v.t.

Link met leerplandoelstellingen:

Doelstelling	Project					
	1	2	3	4	5	7
Vanuit een holistische, emancipatorische en dynamische mensvisie handelen, in relatie tot de gebruiker en zijn omgeving.	X				X	
Emancipatorisch en respectvol handelen ; Respectvol omgaan met anderen.; Vlot en respectvol communiceren.	X					
Zorg dragen voor het menselijk functioneren i.v.m. waarneming en cognitie.	X					
Zorg dragen voor het menselijk functioneren i.v.m. gezondheidsbeleving en instandhouding.	X					X
Zorg dragen voor het welbevinden en de betrokkenheid van volwassenen/ouderen (= belevingsgericht handelen).	X	X	X	X	X	
Belevingsgericht handelen bij het zorg dragen voor het menselijk functioneren van de gebruiker.	X	X	X	X	X	
Over het (ped)agogisch handelen reflecteren.					X	
Veiligheidsbewust werken en in staat zijn om actief en proactief in te staan voor de veiligheid.	X					X
Op ingesteld zijn om de autonomie van de zorgvrager te bevorderen.	X					
Verantwoordelijkheidszin hebben.	X					X
Bij de uitvoering van een opdracht het respectvol handelen afstemmen op de ander en zijn situatie.	X					
Bij het ondersteunen van de gebruiker rekening houden met veel voorkomende problematieken op fysiek, psychisch, sociaal en existentieel of zingevend vlak en met hun invloed op de gebruiker en zijn omgeving.	X					
De meest voorkomende pathologieën kunnen benoemen, de symptomen kunnen herkennen en er gepast op kunnen reageren.			X			
Inzien dat alle activiteiten steeds gericht zijn op de totale persoon met zijn lichamelijke, psychische en sociale behoeften		X	X			
Zorgvragers doelmatig installeren, rekening houdend met hun persoonlijke behoeften		X	X			
Aantonen dat welvaart in tijd en plaats verschillende invullingen heeft.			X			
Gepaste verzorgings- en hulpmiddelen kunnen aanwenden in functie van de noden en behoeften van de oudere zorgvrager en van baby's, peuters, kleuters en jonge kinderen.		X	X	X		
Elementen in de agogische relatie verduidelijken, toelichten en aanwenden.					X	
Expressieve activiteiten begeleiden.					X	
Verantwoordelijkheidszin hebben.						X
Noodsituaties herkennen en accuraat optreden.						X

Link met arbeidsmarkt

- ⇒ Knelpuntberoepen
  - Verzorgenden
    - Zorgkundige
    - Verzorgende

Beroepskwalificaties:

Er zijn nog geen beroepskwalificaties opgenomen.

5. Besluitvorming

5.1 adviesraden & projectgroepen & toetsingscommissie

We zullen in het schooljaar 2015-2016 een nieuw strategisch plan uitwerken voor de duurtijd van onze nieuwe beheersovereenkomst.

In de nieuwe beheersovereenkomst zijn er wijzigingen opgenomen in het besluitvormingsproces. Schooljaar 2015-2016 zal ook hier een overgangsjaar vormen.

Een Vlaanderenbreed, provincieoverschrijdend overlegorgaan per sector of studiegebied of meerdere sectoren/studiegebieden samen zullen de gemeenschappelijke prioriteiten vastleggen.

De taak van het RTC is dan om de link te leggen met de regionale noden en partners en te zorgen voor de concrete uitwerking en operationalisering.

We zullen per project werken met projectgroepen bestaande uit technische specialisten van het onderwijs en socio-ecomische actoren. De mensen die nu zetelen in onze huidige adviesraden, zullen we de kans geven en uitnodigen om mee te werken aan bepaalde projecten, afhankelijk van hun expertise en interesse. Daarnaast geeft dit ons ook de kans om nieuwe mensen aan te trekken, die zich willen engageren voor één of meerdere projecten, zodat ons draagvlak van onze acties voldoende groot is.

Als er geen gemeenschappelijke prioriteiten worden vastgelegd, dan kunnen we conform ons strategisch plan, zelf prioriteiten vastleggen.

Tot op heden adviseert onze toetsingscommissie de Raad Van Bestuur of projecten al dan niet kunnen voortbestaan. Deze commissie heeft in het verleden zijn nut al bewezen, door projecten te bezoeken. Het lijkt ons nuttig om deze toetsingscommissie te laten voortbestaan.

5.2 Dagelijks Bestuur & Raad Van Bestuur

Het Dagelijks Bestuur van het RTC komt maandelijks samen. Het Dagelijks Bestuur is nauw betrokken bij de werking van het RTC. Indien nodig is er nog informeel overleg tussendoor.

Onze Raad Van Bestuur komt 3 à 4 x per jaar samen. De vergaderdata liggen voor een volledig jaar vast. De vergaderingen worden goed voorbereid, regelmatig worden er nog extra zaken verzonden per mail zodat er consensus is over belangrijke items.

Van elk overleg wordt er een verslag gemaakt.

5.3 Algemene Vergadering

De Algemene Vergadering komt 1 x per jaar samen, dit is de eerste woensdag van juni, we houden deze vergadering op hetzelfde ogenblik als LOOA, zo moeten de leden zich maar 1 keer verplaatsen en kunnen we kosten besparen.

Begroting RTC Limburg

IN	€	454.090,00	=	UIT	€	454.090,00
A. Subsidie Departement Onderwijs en Vorming	€	330.945,00		A. Projectkosten platformwerking	€	97.664,00
september 2015 - december 2015 (4/12 jaarsubsidie 2015 volgens januari 2016 - augustus 2016 (8/12 jaarsubsidie 2016)	€	104.955,00		Acties gelinkt aan SALK	€	32.686,00
	€	225.990,00		personeelskosten (direct toewijsbaar aan één project)	€	19.057,00
				werkingskosten	€	785,00
				projectkosten(+ verpl.k)	€	3.574,00
				cofinanciering (indien van toepassing)	€	3.270,00
B. Subsidies en of cofinanciering niet toewijsbaar aan één project of sector:	€	4.480,00		Samenwerking rond stages en werkplekieren	€	43.750,00
Cofinanciering huur locatie	€	4.480,00		personeelskosten (direct toewijsbaar aan één project)	€	28.161,00
				werkingskosten	€	785,00
				projectkosten(+ verpl.k)	€	10.524,00
				cofinanciering (indien van toepassing)	€	4.370,00
				Andere studiegebiedoverschrijdende acties	€	21.198,00
				personeelskosten (direct toewijsbaar aan één project)	€	18.088,00
				werkingskosten	€	535,00
				projectkosten(+ verpl.k)	€	1.075,00
				cofinanciering (indien van toepassing)	€	1.500,00
C. Subsidies en of cofinanciering direct toewijsbaar aan één project	€	118.665,00		B. Projectkosten overige projecten	€	305.288,00
Acties gelinkt aan Salk	€	3.270,00		Studiegebiedoverschrijdend op Vlaams niveau	€	23.186,00
Samenwerking rond stages en wpl	€	4.370,00		10-dagenregeling	€	3.828,00
Andere studiegebied overschrijdende acties	€	1.500,00		personeelskosten	€	3.553,00
Provincie overschrijdende activiteiten i.s.m andere rtc's	€	2.055,00		werkingskosten	€	285,00
Studiegebied auto	€	3.693,00		projectkosten(+ verpl.k)	€	50,00
Studiegebied bouw	€	14.150,00		cofinanciering	€	-
Studiegebied handel	€	5.675,00		Provincieoverschrijdende activiteiten i.s.m andere RTC's	€	19.228,00
Studiegebied hout	€	3.000,00		personeelskosten	€	646,00
Studiegebied koeling & warmte	€	2.135,00		werkingskosten	€	-
Studiegebied mechanica & elektriciteit	€	-		projectkosten(+ verpl.k)	€	16.597,00
elektriciteit & elektronica	€	35.008,00		cofinanciering	€	2.055,00
kunststoffen	€	8.360,00		Studiegebied auto	€	12.439,00
lassen	€	13.880,00		Project 1: Diagnose Cars	€	7.632,00
werktuigmachines & onderhoud	€	18.014,00		personeelskosten	€	1.938,00
Studiegebied personeelzorg	€	3.555,00		werkingskosten	€	325,00
				projectkosten(+ verpl.k)	€	3.375,00
				cofinanciering	€	2.000,00
D. Andere inkomsten die betrekking hebben op de opdracht van het RTC (no show fee)	€	-		Project 2: Autoweb	€	833,00
				personeelskosten	€	323,00
				werkingskosten	€	95,00
				projectkosten(+ verpl.k)	€	-
				cofinanciering	€	415,00
				Project 3: Certificering airco	€	3.968,00
				personeelskosten	€	1.292,00
				werkingskosten	€	95,00
				projectkosten(+ verpl.k)	€	1.303,00
				cofinanciering	€	1.278,00
				Studiegebied bouw	€	35.220,00
				Project 1: Veilig werken op hoogte	€	21.631,00
				personeelskosten	€	8.390,00
				werkingskosten	€	393,00
				projectkosten(+ verpl.k)	€	50,00
				cofinanciering	€	12.800,00
				Project 2: duurzaam bouwen, met een knipog naar de toekomst	€	13.587,00
				personeelskosten	€	4.845,00
				werkingskosten	€	392,00
				projectkosten(+ verpl.k)	€	7.000,00
				cofinanciering	€	1.350,00
				Studiegebied handel	€	17.875,00
				Project 1: WMS	€	17.875,00
				personeelskosten	€	1.613,00
				werkingskosten	€	535,00
				projectkosten(+ verpl.k)	€	10.050,00
				cofinanciering	€	5.675,00
				Studiegebied hout	€	6.539,00
				Project 1: Werkplekieren Hotec	€	4.782,00

personeelskosten	€	1.615,00
werkingskosten	€	142,00
projectkosten(+ verpl.k)	€	1.525,00
cofinanciering	€	1.500,00
Project: Werkplekieren Profel	€	4.858,00
personeelskosten	€	1.615,00
werkingskosten	€	143,00
projectkosten(+ verpl.k)	€	1.600,00
cofinanciering	€	1.500,00
Studiegebied koeling & Warmte	€	7.126,00
Project 1: Warmtelabo	€	5.119,00
personeelskosten	€	1.615,00
werkingskosten	€	392,00
projectkosten(+ verpl.k)	€	2.477,00
cofinanciering	€	635,00
Project 2: Werkplekieren Vos Technics	€	4.758,00
personeelskosten	€	1.615,00
werkingskosten	€	143,00
projectkosten(+ verpl.k)	€	1.500,00
cofinanciering	€	1.500,00
Studiegebied mechanica & elektriciteit	€	182.264,00
Elektriciteit & Electronica	€	84.079,00
Project 1: uitleendienst labokits IeXsolar	€	1.663,00
personeelskosten	€	1.615,00
werkingskosten	€	48,00
projectkosten(+ verpl.k)	€	-
cofinanciering	€	-
Project 2: Workshop meten is weten - hou het elektriciteitsnet stabiel	€	5.372,00
personeelskosten	€	1.615,00
werkingskosten	€	48,00
projectkosten(+ verpl.k)	€	2.785,00
cofinanciering	€	924,00
Project 3 Workshops Smart- en microgrids	€	4.844,00
personeelskosten	€	1.615,00
werkingskosten	€	48,00
projectkosten(+ verpl.k)	€	2.683,00
cofinanciering	€	498,00
Project 4: Microcontrollers sturen met Apps	€	4.257,00
personeelskosten	€	1.615,00
werkingskosten	€	48,00
projectkosten(+ verpl.k)	€	1.958,00
cofinanciering	€	636,00
Project 5: opleidingen Limtec	€	54.615,00
personeelskosten	€	1.615,00
werkingskosten	€	48,00
projectkosten(+ verpl.k)	€	25.001,00
cofinanciering	€	27.951,00
Project 6: werkplekieren Servilux	€	13.328,00
personeelskosten	€	3.230,00
werkingskosten	€	48,00
projectkosten(+ verpl.k)	€	5.050,00
cofinanciering	€	5.000,00
Studiegebied mechanica & elektriciteit	€	18.297,00
Kunststoffen	€	18.297,00
Project 1: kunststofverwerking - Centruschool	€	18.297,00
personeelskosten	€	1.292,00
werkingskosten	€	285,00
projectkosten(+ verpl.k)	€	8.360,00
cofinanciering	€	8.360,00
Studiegebied mechanica & elektriciteit	€	41.785,00
lassen	€	12.540,00
Project 1: lasLAB	€	12.540,00
personeelskosten	€	4.845,00
werkingskosten	€	95,00
projectkosten(+ verpl.k)	€	5.100,00
cofinanciering	€	2.500,00
Project 2: virtueel lassen	€	24.935,00

personeelskosten	€	3 230,00
werkingskosten	€	345,00
projectkosten(+ verpl.k)	€	10 730,00
cofinanciering	€	10 630,00
Project 3: ondersteunende tools voor lasbeoordeling	€	4 310,00
personeelskosten	€	1 615,00
werkingskosten	€	345,00
projectkosten(+ verpl.k)	€	1 600,00
cofinanciering	€	750,00
Studiegebied mechanica & elektriciteit		
Werktuigmachines & onderhoudstechnieken		€ 38 103,00
Project 1: Maintenance Management Game	€	2 335,00
personeelskosten	€	646,00
werkingskosten	€	57,00
projectkosten(+ verpl.k)	€	1 224,00
cofinanciering	€	408,00
Project 2: The machine doctors	€	2 407,00
personeelskosten	€	646,00
werkingskosten	€	57,00
projectkosten(+ verpl.k)	€	1 278,00
cofinanciering	€	426,00
Project 3: de elektrische fiets	€	8 336,00
personeelskosten	€	969,00
werkingskosten	€	57,00
projectkosten(+ verpl.k)	€	5 858,00
cofinanciering	€	1 452,00
Project 4: Uitleendienst Additive Manufacturing - 3D scannen en printen	€	7 345,00
personeelskosten	€	6 460,00
werkingskosten	€	57,00
projectkosten(+ verpl.k)	€	100,00
cofinanciering	€	728,00
Project 5: Opleidingen Hegge	€	17 680,00
personeelskosten	€	323,00
werkingskosten	€	57,00
projectkosten(+ verpl.k)	€	2 300,00
cofinanciering	€	15 000,00
Studiegebied Personenzorg		€ 20 639,00
Project 1: Uitleendienst ouderdomsimulator	€	1 010,00
personeelskosten	€	969,00
werkingskosten	€	41,00
projectkosten(+ verpl.k)	€	-
cofinanciering	€	-
Project 2: UD Woonlabo	€	7 733,00
personeelskosten	€	1 292,00
werkingskosten	€	41,00
projectkosten(+ verpl.k)	€	5 125,00
cofinanciering	€	1 275,00
Project 3: welke hulpmiddelen kunnen ingezet worden in de thuiszorg	€	1 114,00
personeelskosten	€	323,00
werkingskosten	€	41,00
projectkosten(+ verpl.k)	€	-
cofinanciering	€	750,00
Project 4: Uitleendienst hulpmiddelen in de thuiszorg	€	1 760,00
personeelskosten	€	969,00
werkingskosten	€	41,00
projectkosten(+ verpl.k)	€	-
cofinanciering	€	750,00
Project 5: uitleendienst hulpmiddelen sneezaam materiaal	€	389,00
personeelskosten	€	323,00
werkingskosten	€	41,00
projectkosten(+ verpl.k)	€	25,00
cofinanciering	€	-
Project 6: pilootproject techniek in de thuiszorg	€	6 979,00
personeelskosten	€	3 230,00
werkingskosten	€	1 041,00
projectkosten(+ verpl.k)	€	1 928,00
cofinanciering	€	780,00

Project 7. uitleendienst reanimatiemateriaal	€ 1.654,00
personeelskosten	€ 1.615,00
werkingskosten	€ 39,00
projectkosten(+ verol.k)	€ -
cofinanciering	€ -
C. Structurele kosten	€ 51.138,00
- Huisvestingskosten (huur, elektriciteit, water,...)	€ 7.980,00
- Personeelskosten (beheer van de vzw)	€ 14.535,00
- verplaatsingskosten	€ 2.212,00
- vergaderkosten, RTC Presenteert, ...	€ 4.605,00
- Kantoor materiaal	€ 2.110,00
- Communicatie	€ 645,00
- Boekhouding	€ 3.640,00
- Bijkomende verzekeringen	€ 2.329,00
- Lidgelden	€ 2.885,00
- Representatiekosten	€ 5.717,00
-cofinanciering	€ 4.480,00